

**COMISIA EXTRAORDINARĂ DE SĂNĂTATE PUBLICĂ
A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU**

**HOTĂRÂRE
nr. 42 din 25 august 2021**

În temeiul art. 58 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările ulterioare, a Hotărârii de Guvern nr. 820 din 14.12.2009 „Privind Comisia extraordinară de sănătate publică” și a prevederilor Dispozițiilor Primarului General a municipiului Chișinău cu nr. 215-d din 15.05.2020 „Cu privire la aprobarea Comisiei extraordinare de sănătate publică a mun. Chișinău și a Regulamentului acesteia”, nr. 404-d din 14 iulie 2021 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 215-d din 15.05.2020 și aprobarea unei noi componente a Comisiei extraordinare de sănătate publică a municipiului Chișinău”, în contextul actualizării datelor despre situația epidemiologică prin infecția COVID-19, Comisia extraordinară de sănătate publică (CESP) a municipiului Chișinău,

HOTĂRĂȘTE:

1. Conform raportului prezentat de Centrul de Sănătate Publică Chișinău se ia act de situația epidemiologică pe teritoriul mun. Chișinău, cu creșterea cazurilor de noi infecții COVID-19 în mun. Chișinău.
2. Se ia act de Hotărârea nr. 60 din 23.08.2021 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică (CNESP).
3. Comisia extraordinară de sănătate publică a municipiului Chișinău va adresa o scrisoare autorităților publice centrale competente (CNESP, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării) pentru ghidarea și clarificarea mecanismului de aplicare în practică a p. 6 din Hotărârea CNESP nr. 60 din 23.08.2021.
4. Se aplică Instrucțiunea privind măsurile de organizare a activității instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal și învățământ profesional tehnic și superior (publice și private) pentru anul de studii 2021-2022, în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenția cazurilor cu SARS-CoV-2, conform *Anexei 1*.

5. Începând cu 01 septembrie 2021, activitatea instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal, învățământ profesional tehnic și superior va avea loc cu prezența fizică în toate unitățile, în condițiile respectării prevederilor instrucțiunii aprobate prin prezenta hotărâre.
6. Procesul educațional în instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal se organizează cu participarea fizică a unui număr de elevi, stabilit în baza suprafeței sălii de clasă, cu respectarea strictă a normelor de sănătate publică privind prevenirea și răspândirea COVID-19 și a modelelor aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, la decizia instituției de învățământ.
7. Se recomandă intensificarea acțiunilor pentru atingerea acoperirii vaccinale maxime din numărul angajaților în fiecare instituție de învățământ până la 01 octombrie 2021, pentru a preveni transmiterea infecției cu virusul SARS-CoV-2 în spațiul școlar.
8. În contextul evoluției nefavorabile a indicatorilor epidemiologici COVID-19 nu vor fi organizate festivități și evenimente publice dedicate zilei de 1 septembrie în incinta instituțiilor de învățământ din mun. Chișinău (în spații interioare și exterioare).
9. Se aprobă Planul actualizat de răspuns și control la infecția cu coronavirus de tip nou (COVID-19) a sistemului de sănătate din mun. Chișinău, conform *Anexei 2*.
10. Toate instituțiile publice și private de pe teritoriul mun. Chișinău vor continua acțiunile, în limitele competenței, pentru creșterea numărului de persoane vaccinate, consolidarea răspunsului și rezilienței sistemului de sănătate la pandemia COVID-19 și asigurarea imunității colective, conform recomandărilor internaționale, de minim 70% pentru întreruperea lanțului de transmitere a infecției COVID-19.
11. Se reiterează necesitatea de vaccinare împotriva COVID-19, cu orice vaccin disponibil și aprobat pentru utilizare în Republica Moldova, ca unica măsură esențială de prevenire COVID-19: vaccinarea împotriva noului coronavirus salvează vieți, protejează de forme critice și de decese, este un act de responsabilitate civică pentru combaterea pandemiei și revenirea la normalitate. Vaccinarea este gratuită și disponibilă pentru toată populația peste 18 ani în toate

instituțiile medicale de asistență medicală primară și punctele de vaccinare din mun. Chișinău.

12. Până la 01 octombrie a.c., toate punctele de vaccinare din mun. Chișinău vor activa în regim 7/7 zile, inclusiv în zilele de sărbătoare și de odihnă, în program deplin, cu asigurarea deplasării, la solicitare, a echipelor mobile de vaccinare în instituțiile de învățământ preuniversitar pentru vaccinarea angajaților din sistem.
13. Se mențin, cu titlu obligatoriu, măsurile de sănătate publică pe teritoriul mun. Chișinău pentru prevenirea și controlul infecției cu noul coronavirus:
 - 13.1. portul obligatoriu al măștilor de protecție în toate spațiile publice închise, în orice tip de transport public, în stațiile de așteptare, în cadrul tuturor evenimentelor publice cu aglomerații umane din spații deschise, la întrunirile cu caracter unic, adunărilor în masă cu respectarea distanței fizice de minim un metru. Masca trebuie să acopere atât gura, cât și nasul;
 - 13.2. dezinfecția și igienizarea mâinilor, cu asigurarea produselor și preparatelor biocide în toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile de drept public și privat, inclusiv în centre comerciale, magazine, instituții HORECA, alte structuri care prestează servicii publice;
 - 13.3. evitarea evenimentelor, care implică prezența aglomerațiilor umane.
14. Nerespectarea măsurilor și restricțiilor impuse de sănătate publică expuse în prezenta Hotărâre constituie pericol pentru sănătatea publică și servește temei pentru tragere la răspundere contravențională și/sau penală a persoanelor vinovate.
15. Se solicită, din unu septembrie, suportul plenar al Ministerului Afacerilor Interne, în patrularea străzilor și monitorizarea respectării regulilor de sănătate publică la stațiile de așteptare, în transportul public, centre comerciale, piețe etc.
16. În funcție de evoluția și tendința situației epidemiologice măsurile de sănătate publică vor fi revizuite.
17. Direcția Relații Publice și Buget Civil a Primăriei municipiului Chișinău va asigura informarea populației despre prevederile prezentei Hotărâri și restricțiilor impuse pentru prevenirea și controlul infecției COVID-19.

18. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din momentul emiterii și se publică pe pagina oficială a Primăriei municipiului Chișinău.

**Președinte al Comisiei,
Primar general**



Ion CEBAN

**Vicepreședinte al Comisiei,
Viceprimar**



Angela CUTASEVICI

Secretar al Comisiei



Boris GÎLCA

INSTRUCȚIUNEA
privind măsurile de organizare a activității instituțiilor de învățământ primar,
gimnazial, liceal, profesional tehnic și superior (publice și private) pentru anul
de învățământ 2021-2022 în condiții de siguranță epidemiologică
pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2

I. Principiile generale care stau la baza măsurilor sunt:

- vaccinarea împotriva COVID-19;
- purtarea măștilor de protecție;
- aerisirea/ventilarea încăperilor;
- menținerea distanței fizice de cel puțin 1 metru;
- prevenirea aglomerării;
- curățarea și dezinfectarea spațiilor și a echipamentelor cu produse biocide avizate (Registrul național al produselor biocide disponibil pe pagina web a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică <https://ansp.md/index.php/registrul-national-al-produselor-biodistructive>);
- instruirea, informarea și comunicarea (părinți, elevi, studenți, personal didactic și nedidactic);
- protecția sănătății elevilor, studenților, cadrelor didactice și a altui personal aflat în grupele de vârstă expuse la risc și/sau având afecțiuni cronice și/sau stări imunosupresive;
- respectarea legislației sanitare în vigoare.

II. Măsuri de prevenire și protecție în instituțiile de învățământ pentru organizarea procesului educațional în contextul epidemiologic al COVID-19

1. Promovarea vaccinării

1.1 Încurajarea personalului didactic, nedidactic și auxiliar, precum și a familiilor, inclusiv a membrilor familiei extinse care au contact frecvent cu elevii, să se vaccineze cât mai curând posibil.

1.2 Acordarea unei zile libere pentru vaccinare angajaților din sistemul educațional care se vaccinează împotriva COVID-19.

2. Organizarea spațiilor educaționale

Crearea în interiorul instituțiilor de învățământ (curte, săli pentru cursuri, coridoare, săli de sport, cantine, ateliere etc.) a circuitelor clare, prin demarcare cu benzi vizibile care să asigure „trasee prestabilite” de intrare, ieșire și deplasare în interiorul instituției, cu păstrarea distanței între persoane nu mai puțin de 1 metru pe tot parcursul prezenței în instituția de învățământ.

3. Organizarea spațiilor în clase/săli pentru cursuri

3.1 Fiecare elev/student va ocupa zilnic același loc în bancă/masă la o distanță de cel puțin 1 metru față de ceilalți (în față, în spate și lateral).

3.2 Se recomandă păstrarea stabilă a componenței claselor/grupelor academice.

3.3 Experimentele (la orele de chimie/fizică/biologie) care necesită mișcare și/sau interacțiune strânsă între profesori și elevi/studenți vor avea caracter demonstrativ, fiind realizate doar de către cadrul didactic. Elevii nu vor trece din sala de lecții de bază în laboratoare.

3.4 Orele de educație fizică vor fi organizate în aer liber, cu alegerea activităților în care distanța fizică poate fi menținută și evitarea activităților care implică un efort fizic sporit (cu potențial de producere a picăturilor respiratorii și propulsarea acestora la distanțe mai mari). Se va asigura limitarea utilizării echipamentelor comune, iar în cazul folosirii acestora echipamentele vor fi prelucrate în mod corespunzător după fiecare utilizare. Se va evita folosirea vestiarelor din considerentul creării aglomerațiilor într-un spațiu limitat. În zilele cu ore de educație fizică în program, se recomandă elevilor purtarea îmbrăcăminții lejere, care permite practicarea activităților sportive, evitând astfel necesitatea schimbării hainelor. Sălile de sport pot fi utilizate pentru desfășurarea orelor de educație fizică doar în condiții meteorologice nefavorabile.

3.5 Orele de informatică vor fi organizate cu respectarea măsurilor de prevenire și control al infecției, asigurând aerisirea obligatorie a spațiului și dezinfectarea suprafețelor utilizate după fiecare lecție. După posibilitate, orele de informatică vor fi organizate cu un interval mai mare între ore.

3.6 Se recomandă, în condiții meteorologice favorabile, organizarea orelor și activităților didactice în aer liber la disciplinele școlare care permit desfășurarea demersului didactic, asigurând realizarea competențelor specifice și a finalităților educaționale conform prevederilor curriculare.

3.7 Se recomandă structurarea orarului de studiu prin alternarea disciplinelor care presupun activități la masa de scris cu cele care pot fi organizate în spații deschise. Pe perioada aflării elevilor în afara clasei se recomandă aerisirea spațiilor, cu respectarea strictă a regulilor de siguranță.

4. Organizarea programului de instruire

4.1 Eșalonarea orelor de începere a lecțiilor/cursurilor și a pauzelor din timpul zilei: intrările și ieșirile grupurilor de elevi/studenți din instituție vor fi eșalonate (de exemplu cu decalaj de 15-20 de minute), pentru a evita aglomerarea persoanelor.

4.2 Diminuarea timpului alocat orelor de curs:

4.2.1 se recomandă reducerea numărului de ore petrecute de elevi/studenți în cadrul instituției.

4.2.2 durata pauzelor va fi reglementată pentru a fi asigurată aerisirea încăperilor și igienizarea mâinilor.

4.3 Amânarea și anularea activităților care îi reunesc pe copii din diferite clase, a evenimentelor sportive, culturale, precum și a activităților extrașcolare în perioada cu risc sporit de infectare, pentru evitarea aglomerării și limitarea transmiterii infecțiilor respiratorii.

4.4 Diminuarea circulației elevilor/studentilor și a personalului instituției în incinta acesteia.

5. Utilizarea corectă și consecventă a măștilor de protecție

5.1 Purtarea măștilor de protecție (cu acoperirea nasului și a gurii) în toate spațiile închise din cadrul instituției de învățământ este obligatorie pentru personalul didactic, nedidactic și auxiliar, studenți și vizitatori, indiferent de statutul de vaccinare al acestora.

5.2 Elevii claselor VI-XII și elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic sunt încurajați să poarte masca de protecție în spații închise și în situația în care nu poate fi respectată distanța fizică. Masca trebuie să acopere gura și nasul.

5.3 În funcție de situația epidemiologică din localitate, în baza deciziilor Comisiei teritoriale extraordinare de sănătate publică, condițiile de purtare a măștilor faciale de protecție de către elevi în cadrul instituției de învățământ pot fi revizuite.

5.4 Vor fi stabilite locurile pentru amplasarea coșurilor de gunoi destinate măștilor uzate, pentru a reduce riscul contaminării. Coșurile de gunoi vor fi de tip coș cu capac și pedală prevăzută cu sac în interior.

6. Utilizarea transportului în comun de către elevi și studenți

6.1 Dacă distanța permite, se va încuraja mersul pe jos.

6.2 În cazul deplasării elevilor/studentilor cu transportul public, aceștia sunt instruiți privind necesitatea de a purta masca de protecție.

6.3 Transportarea elevilor/însoțitorilor în mijlocul de transport școlar spre și de la instituția de învățământ:

6.3.1 va fi organizată la capacitatea numărului de scaune, cu respectarea măsurilor de sănătate publică;

6.3.2 va fi realizată cu atribuirea de locuri (același loc pentru aceeași persoană în fiecare zi), evitând aranjamente stigmatizante sau discriminatorii;

6.3.3 în interiorul unității de transport se aplică regulile de purtare a măștilor de protecție prevăzute pentru transportul public;

6.3.4 șoferul autobuzului și personalul de însoțire vor respecta măsurile generale de protecție, inclusiv purtarea obligatorie a măștii de protecție, indiferent de statutul de vaccinare;

6.3.5 se recomandă aerisirea mijlocului de transport comun în timpul mersului pentru a îmbunătăți circulația aerului, doar dacă acest lucru nu prezintă risc pentru siguranță;

6.3.6 autobuzul școlar va fi aerisit și dezinfectat după fiecare cursă.

7. Detectarea cazurilor pozitive de SARS-CoV-2 în mediul școlar și recomandări pentru situațiile de confirmare a cazurilor de infecție COVID-19

7.1 Cadrul medical sau, în absența acestuia, persoana desemnată de instituția de învățământ va instrui cadrele didactice și părinții privind monitorizarea stării de sănătate a elevilor și depistarea apariției simptomelor caracteristice pentru COVID-19.

7.2 Părinții vor asigura verificarea zilnică a stării de sănătate a copilului înainte de a merge la instituția de învățământ. Copilul care prezintă semne de boală (precum febra mai mare de 37°C, tuse, dificultăți de respirație) sau a fost în contact cu o persoană diagnosticată cu COVID-19 va rămâne acasă și dirigintele va fi anunțat despre aceasta.

7.3 În cazul în care o persoană este observată în timpul aflării în instituția de învățământ ca având simptome respiratorii (febră, tuse, probleme de respirație), se apelează la cadrul medical sau la persoana desemnată în vederea aplicării procedurii de izolare. În cazul copiilor minori vor fi anunțați imediat părinții sau reprezentanții legali. Până la sosirea acestora, copilul va fi izolat într-un spațiu desemnat, fiind supravegheat corespunzător. Dacă este necesar să meargă la baie în această perioadă, se va folosi o baie separată, dacă este posibil. Baia trebuie prelucrată și dezinfectată folosind produse biocide avizate înainte de a fi folosită de alte persoane. Nu se va transporta elevul până la sosirea părintelui la medicul de familie, serviciul de urgență sau spital; doar dacă simptomele/semnele sunt severe se va apela serviciul de urgență 112. Studenții mai mari de 18 ani și personalul angajat, care au prezentat în timpul orelor de studii sau în timpul zilei de lucru simptome ale infecției COVID-19 (febră, tuse, dispnee etc.), vor fi izolați în izolator sau într-un spațiu desemnat pentru acest scop și se va recomanda solicitarea serviciului 112. Dacă persoana manifestă semne clinice ușoare de boală, aceasta poate să se deplaseze de sine stătător la domiciliu, cu condiția că dispune de transport personal sau domiciliază în apropierea instituției și nu necesită utilizarea transportului public. Persoana suspectă la COVID-19 se va autoizola la domiciliu, cu informarea medicului de familie, care va efectua acțiunile ulterioare.

7.4 Dacă a fost confirmat un caz de COVID-19 la un elev sau un angajat al instituției de învățământ, administrația are obligația să informeze Centrul teritorial de sănătate publică, care va asigura investigarea epidemiologică și coordonarea măsurilor de răspuns, inclusiv depistarea contactilor.

7.5 În cazul confirmării diagnosticului COVID-19 la un elev/student, toți elevii/studenții din clasa/grupa academică în care acesta își făcea studiile se plasează în autoizolare la domiciliu pentru o perioadă de 14 zile, calculul zilelor fiind efectuat de la ultima zi a contactului cu elevul/studentul confirmat „COVID-19 – pozitiv”. Clasa va continua studiile în regim on-line pentru perioada menționată (14 zile). Decizia privind autoizolarea profesorilor care au predat în clasa/grupa academică respectivă va fi luată de către conducătorul instituției de învățământ, prin coordonare cu medicul epidemiolog teritorial, ținând cont de specificul didactic și riscurile epidemiologice.

7.6 În cazul confirmării diagnosticului COVID-19 la unul sau mai mulți membri ai familiei elevului/studentului, acesta se va plasa în autoizolare la domiciliu pentru 14 zile de la ultima zi de contact cu persoana infectată.

7.7 În cazul confirmării diagnosticului COVID-19 la unul dintre profesori, decizia privind plasarea în autoizolare a elevilor/studentilor se va lua de către conducătorul instituției de învățământ, prin coordonare cu medicul epidemiolog teritorial, ținând cont de specificul didactic și riscurile epidemiologice.

7.8 Revenirea în colectivitate a elevilor/studentilor care au avut probleme de sănătate și nu au frecventat orele se va realiza în mod obligatoriu în baza certificatului medical.

8. Adoptarea de măsuri igienico-sanitare

8.1 Fiecare instituție de învățământ elaborează un plan de curățenie și dezinfecție a spațiilor.

8.2 Organizarea curățeniei și a dezinfecției în instituțiile de învățământ va fi reglementată conform anexei nr. 1.

8.3 Se va acorda atenție următoarelor particularități:

8.3.1 operațiunile și ordinea în care se vor efectua (de exemplu deversarea deșeurilor, spălarea cu dezinfectarea ulterioară a pardoselilor, ștergerea și dezinfectarea suprafețelor de scris ale băncilor, precum și a spațiului interior de depozitare în acestea a obiectelor școlare, dezinfectarea dulapurilor personale ale elevilor/studentilor, acolo unde există, ștergerea și dezinfectarea pervazurilor, dezinfectarea clanțelor, mânerelor ferestrelor, cuierelor pentru haine etc.);

8.3.2 materialele care se vor utiliza pentru fiecare operațiune, substanțele biocide folosite trebuie să fie avizate de Ministerul Sănătății pentru dezinfectarea suprafețelor menționate mai sus;

8.3.3 tehnica ce va fi aplicată pentru fiecare operațiune;

8.3.4 ritmul de curățenie și dezinfecție, ținând cont inclusiv de timpul necesar pentru aerisirea spațiului (de exemplu zilnic în clasă/sala de curs imediat după ieșirea din sala de curs a elevilor/studentilor la finalul orelor unei clase/grupe academice de elevi/studenti din ziua respectivă, sau după fiecare utilizare de către un grup diferit de elevi; zilnic în cancelarie de cel puțin două ori, înainte de începerea fiecărui ciclu de învățământ sau a fiecărei probe de examen; pentru grupuri sanitare după fiecare pauză, la finalul zilei și ori de câte ori este necesar);

8.3.5 cine va face curățenia și cine va supraveghea efectuarea conformă a curățeniei;

8.3.6 ritmul și durata de aerisire a sălilor de curs, a cancelariei și a oricărei alte încăperi (de exemplu după curățenie și dezinfecție, minimum 10 minute), precum și asigurarea aerisirii în timpul orelor de clasă cu geamul rabatat, în condiții de maximă siguranță pentru copii;

8.3.7 în fiecare dintre zonele care sunt igienizate va fi afișat la loc vizibil o schemă care să conțină operațiunile de curățare și dezinfecție, secvența acestora, orarul și un loc pentru semnătura persoanei care le efectuează și a persoanei care verifică.

8.4 Se va asigura funcționalitatea sistemelor de ventilație cu dezinfectare lor, în cazul utilizării climatizoarelor – igienizarea lor și aprovizionarea lor cu filtre bacteriene instalate în birourile administrației și cancelariei.

8.5 Curtea instituției de învățământ va fi măturată zilnic, iar în cazul existenței pavajului – spălată zilnic cu jeturi de apă, dimineața înainte de începerea lecțiilor. Spațiul verde, acolo unde există, va fi bine îngrijit, iarba va fi tunsă ritmic pentru a putea asigura un spațiu adecvat activităților în aer liber și pentru a preveni posibilele afectări de tip alergic ale sistemului respirator.

8.6 Se va asigura aprovizionarea instituției de învățământ cu materialele necesare (săpun lichid, hârtie igienică, hârtie de șters pe mâini sau uscătoare pentru mâini, antiseptic pe bază de alcool și dispensare, dezinfectanți avizați pentru suprafețe (de exemplu bănci, podele, pervazuri, clanțe, întrerupătoare), găleți, măști/perii, soluție de spălat pardoselile, mopuri diferite pentru baie și celelalte săli, detergenți și perii pentru vasele de WC, detergenți pentru curățenia chiuvelor, lavete, materiale de protecție pentru elevi/studenți, cadre didactice, personalul care va supraveghea un elev depistat bolnav în timpul orelor de curs, personalul de curățenie și auxiliar: măști faciale de protecție de dimensiuni adecvate, mănuși, halate, bonete etc.).

9. Organizarea și asigurarea accesului elevilor/studenților la facilitățile de spălare/dezinfectare a mâinilor

9.1 Spălarea mâinilor. Crearea condițiilor de spălare a mâinilor atât în interiorul instituției, cât și în exteriorul acesteia (curte, teren sportiv etc.) pentru a promova spălarea cât mai frecventă a mâinilor și a încuraja comportamente pozitive de igienă.

9.2 Toți elevii/studenții și personalul instituției trebuie să se spele/să-și dezinfecteze mâinile (cu apă și săpun sau soluție hidroalcoolică dezinfectantă) astfel:

9.2.1 imediat după intrarea în instituție și înainte de a intra în sala de curs;

9.2.2 înainte și după pauza de masă se va organiza procesul de spălare a mâinilor astfel încât fiecare elev să aibă acces necesar la apă și săpun pentru a se spăla pe mâini timp de 20 de secunde; dacă acest lucru nu este posibil, se pot organiza mai multe pauze de masă;

9.2.3 spălutul și/sau dezinfectarea mâinilor după utilizarea toaletei, după tuse sau strănut ori atunci când mâinile sunt vizibil murdare;

9.2.4 toți elevii/studenții și angajații instituției se vor spăla în mod obligatoriu pe mâini cât mai des posibil, recomandabil o dată în maximum 2 ore;

9.2.5 se va asigura un număr suficient de dozatoare de săpun lichid la toalete;

9.2.6 se vor asigura dispozitive cu prosoape de hârtie sau uscătoare de mâini amplasate lângă lavoare;

9.2.7 când mâinile nu sunt vizibil murdare se poate utiliza antisepticul pe bază de alcool 70% pentru igienizarea mâinilor.

9.3 Asigurarea dezinfectării mâinilor atât pentru elevi/studenți, cât și pentru personalul instituției cu antiseptic avizat pe bază de alcool înainte de fiecare intrare în instituție și sală de curs. Dozatoarele cu antiseptic pe bază de alcool vor fi amplasate în locuri vizibile și ușor accesibile în interiorul încăperii (sală de curs, birou).

9.4 Afișarea semnelor care să încurajeze bunele practici de igienă a mâinilor.

10. Instruiri periodice ale elevilor/studentilor privind măsuri de prevenire a infecției COVID-19

În instituțiile de învățământ (în grupurile sanitare) vor fi afișate postere care prezintă modalitatea de spălare a mâinilor. Cel puțin o dată pe săptămână elevii/studentii vor fi instruiți de către cadrele didactice privind măsurile de protecție împotriva noului coronavirus:

10.1 Spălați-vă cât mai des pe mâini, cel puțin 20 de secunde cu apă și săpun.

10.2 Mențineți distanța de cel puțin 1 metru față de celelalte persoane.

10.3 Evitați să vă atingeți ochii, nasul și gura.

10.4 Deoarece picăturile nazofaringiene răspândesc virusul, igiena respiratorie este foarte importantă. Acoperiți-vă gura și nasul cu o batistă de unică folosință sau folosiți pliul cotului în cazul în care se întâmplă să strănutăți sau să tușiți. După aceea, aruncați batista sau șervețelul utilizat în locul predestinat deșeurilor.

10.5 Curățați obiectele/suprafețele utilizate/atinse frecvent înainte de a le folosi (folosind șervețele/lavete impregnate cu soluție dezinfectantă hidroalcoolică sau substanțe biocide).

10.6 Solicitați consultul unui cadru medical dacă prezentați simptome precum febră, tuse sau dificultăți la respirație sau orice altă simptomatologie de boală.

11. Alte măsuri

11.1 Asigurarea că elevii/studentii nu vor utiliza în comun obiecte precum pahare, tacâmuri, pixuri, creioane, caiete, telefoane mobile etc.

11.2 Sala de bibliotecă se recomandă a fi utilizată individual numai cu scopul de a primi sau a returna literatura împrumutată.

11.3 În cazul cantinelor, mesele vor fi amplasate cu respectarea măsurilor de distanțare fizică de cel puțin 1 metru; organizarea accesului va fi realizată astfel încât să se evite aglomerările și întâlnirile între grupe de elevi; spațiile vor fi aerisite înainte și după luarea mesei.

11.4 Organizarea alimentației va fi reglementată în conformitate cu Recomandările privind funcționarea blocului alimentar în cadrul instituției de învățământ în vederea prevenirii răspândirii infecției COVID-19 în rândul elevilor și al angajaților (anexa nr. 2).

11.5 Organizarea cazării în căminele din subordinea instituțiilor de învățământ va fi efectuată în conformitate cu Recomandările pentru deschiderea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat în contextul COVID-19 (anexa nr. 3).

12. Dispoziții finale

12.1 Instituțiile de învățământ vor activa în funcție de evoluția situației epidemiologice din teritoriu/localitate, cu întrunirea tuturor condițiilor impuse de prevederile prezentei Instrucțiuni și în conformitate cu Raportul de autoevaluare privind gradul de pregătire a instituției de învățământ pentru noul an de studii în condițiile pandemiei COVID-19 (anexa nr. 4).

12.2 Raportul de autoevaluare privind gradul de pregătire a instituției de învățământ pentru noul an de studii în condițiile pandemiei COVID-19 va fi examinat în cadrul ședinței Consiliului de administrare al instituției și va fi aprobat de directorul instituției de învățământ.

12.3 Înainte de începutul noului an școlar, Raportul de autoevaluare privind gradul de pregătire a instituției de învățământ pentru noul an de studii în condițiile pandemiei COVID-19, semnat de către directorul instituției de învățământ, va fi prezentat pentru informare structurilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, organelor locale de specialitate în domeniul învățământului (pentru instituțiile de învățământ general) și ministerelor de resort (pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior).

12.4 Deciziile referitoare la sistarea sau reluarea activității instituțiilor de învățământ vor fi luate de către Comisiile teritoriale extraordinare de sănătate publică, în baza informației prezentate de către structurile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, ca urmare a evaluării riscului.

ORGANIZAREA CURĂȚENIEI ȘI A DEZINFECȚIEI ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

1. ELABORAREA UNUI PLAN DE CURĂȚENIE ȘI DEZINFECȚIE

Se identifică zonele care trebuie să fie curățate.

Zonele neocupate timp de cel puțin 7 zile necesită doar curățare de rutină. Mențineți practicile de curățare existente în zonele exterioare.

Se determină modul în care trebuie dezinfectate zonele.

Se ia în considerare tipul de suprafață și cât de des este atinsă suprafața. Se prioritizează dezinfecția suprafețelor atinse frecvent:

- clanțele, încuietorile, butoanele și mânerul ușilor;
- treptele scărilor;
- băncile, catedrele și scaunele din clase/sălile de curs;
- mesele și scaunele din sălile de cantină;
- blaturile;
- balustradele;
- întrerupătoarele de lumină;
- mânerul echipamentelor și aparatelor (precum, cele sportive);
- butoanele ascensoarelor și ale automatelor de vânzare;
- obiectele didactice comune;
- calculatorul, tastatura, mouse-ul, laptopul și tabletele partajate între persoane.

Notă: Tastatura computerului este greu de curățat. Calculatoarele ar trebui să aibă afișe în care se indică igiena corectă a mâinilor, înainte și după utilizarea acestora pentru a minimiza transmiterea bolii.

Nu este necesară aplicarea de rutină a dezinfectanților pe suprafețe care nu sunt atinse frecvent sau cu risc scăzut (de exemplu rafturile bibliotecilor, blaturile dulapurilor din depozite). Suprafețele moi, cum ar fi covoare, tapițerii și draperii pot fi curățate folosind detergent și apă sau un produs de curățare adecvat pentru aceste materiale.

Se iau în vedere resursele și echipamentele necesare.

- Se evaluează necesarul și disponibilitatea produselor de curățare și dezinfecție și a echipamentelor de protecție personală adecvate pentru utilizarea acestora.
- Pe durata activităților de curățare și dezinfecție se poartă mănuși, iar după îndepărtarea mănușilor mâinile se spală.

Se implementează practicile de reducere a riscului potențial de contaminare a suprafețelor.

Se implementează practicile pentru scăderea gradului de frecvență a spațiilor comune și a frecvenței de atingere a obiectelor.

2. APLICAREA PLANULUI DE CURĂȚENIE ȘI DEZINFECȚIE

Se curăță suprafețele vizibil murdare cu detergent și apă înainte de dezinfectie.

Se folosește un dezinfectant cu acțiune virulicidă.

Dezinfectanții pe bază de alcool reduc semnificativ infecția virusurilor precum SARS-CoV-2, în concentrații de 70-80%, cu un timp de expunere de un minut.

Se respectă întotdeauna indicațiile de pe etichetă. Eticheta va include informații de siguranță și instrucțiuni de aplicare.

Nu se lasă detergenții și dezinfectanții la îndemâna copiilor.

Precauții generale pentru personalul care prestează servicii de curățenie și dezinfectie:

a) Pericole fizice și toxicologice ale produselor de curățare și dezinfectie

- Produsele de curățare (detergenți) sunt de obicei iritanți ai pielii și/sau ai ochilor și/sau ai căilor respiratorii.

- Produsele care conțin alcooli în concentrație mare sunt iritante pentru ochi, nas și gât la concentrații ridicate în aer și pot prezenta un risc de incendiu. Alcoolii sunt inflamabili și, prin urmare, trebuie depozitați într-o zonă rece, bine ventilată.

- Produsele pe bază de hipoclorit și compuși organici cu eliberare de clor sunt corozivi în forma lor concentrată și sunt clasificați ca iritanți pentru ochi și piele, sub forma diluată (5 < 10%).

- Personalul trebuie să fie instruit cu privire la pericolele produselor chimice de curățare (detergenți) și dezinfectie utilizate la locul de muncă, în conformitate cu legislația în vigoare.

- Personalul trebuie să se asigure că etichetele de pe ambalajele produselor chimice de curățare și dezinfectie nu sunt scoase sau deteriorate.

- Achiziția primului lot de produse chimice de curățare (detergenți) și dezinfectie se realizează împreună cu fișa cu date de securitate; aceasta este ușor accesibilă personalului în timpul fiecărui schimb de lucru care realizează curățenia și dezinfectia spațiilor.

- Se achiziționează doar produse în ambalaje originale, sigilate, nedeteriorate, închise etanș.

- În mod normal, trebuie evitați dezinfectanții care conțin substanțe chimice toxice prin inhalare sau prin piele sau care sunt clasificați ca sensibilizatori (de exemplu unele aldehide), cu excepția cazului în care programul de dezinfectie identifică o cerință absolută. În astfel de cazuri vor fi necesare măsuri stricte de siguranță pentru controlul expunerii lucrătorilor și al celorlalte persoane (adulți și copii).

Este preferabilă achiziționarea detergenților și a dezinfectanților care au acțiune virucidă, care sunt destinați și publicului larg.

În timpul utilizării produsului este obligatorie purtarea mănușilor rezistente la chimicale și asigurarea ventilației adecvate. Se recomandă protecția ochilor sau cel puțin accesul imediat la o sursă de apă pentru spălarea ochilor.

Produsele chimice incompatibile trebuie păstrate separat. De exemplu, dezinfectanții pe bază de clor eliberează gaze toxice de clor atunci când sunt în contact cu detergenții acizi sau oxidanți. De asemenea, dezinfectanții pe bază de hipoclorit formează halogenuri de azot sub formă de vapori iritanți în contact cu dezinfectanții pe bază de săruri de amoniu cuaternar și trebuie depozitați separat.

Atunci când costurile permit, achiziționarea de dezinfectanți gata de utilizare sau în cantități preambalate pentru diluare directă este opțiunea cea mai sigură. Dezinfectanții corozivi și iritanți care necesită diluție înainte de utilizare trebuie folosiți cu multă precauție și numai de către personalul instruit în prealabil.

Dacă produsul concentrat se diluează conform indicațiilor producătorului, soluția de lucru poate fi utilizată în cel mult 24 de ore; după aceea soluția nu este eficientă.

Pentru evitarea accidentelor, se recomandă ca produsele pe bază de alcool destinate elevilor pentru dezinfecția mâinilor să fie sub formă de gel sau disponibile în dozatoare.

b) Pericolul de transmitere comunitară a COVID-19 pe durata activităților de curățare și dezinfecție

- Personalul nu trebuie să își atingă fața în timpul lucrului, ci doar după spălarea mâinilor.

- Personalul de curățenie trebuie să poarte uniforme sau haine de lucru, sau echipament de protecție, după caz și mănuși de unică folosință în timpul lucrului și al manipulării deșeurilor. La sfârșitul fiecărei ture, personalul trebuie să schimbe hainele. Poate fi util să se păstreze un schimb de haine la locul de muncă.

- Îmbrăcămintea purtată în timpul curățeniei și dezinfecției trebuie plasată într-o pungă de plastic până când poate fi spălată. Spălarea trebuie făcută cât mai curând posibil și în siguranță.

- Personalul de curățenie trebuie să se spele bine pe mâini cu apă și săpun timp de cel puțin 20 de secunde după îndepărtarea mănușilor.

- Personalul responsabil de curățenie și dezinfecție trebuie să fie instruit să utilizeze dezinfectanții în siguranță și în mod eficient și să curețe în siguranță materialele potențial infecțioase și fluidele corporale – sânge, vărsături, fecale și urină.

3. REVIZUIREA PLANULUI DE CURĂȚENIE ȘI DEZINFECȚIE

În cazul în care vor fi publicate noi studii privind infecția COVID-19 sau vor fi studiate noi aspecte ale rezistenței virusului SARS-Cov-2 la substanțe biocide și la concentrațiile de utilizare ale dezinfectanților, actualele recomandări pot fi revizuite și pot fi recomandate etape suplimentare de curățenie și dezinfecție.

**Recomandări privind funcționarea blocului alimentar în cadrul instituției
de învățământ în vederea prevenirii răspândirii infecției COVID-19
în rândul elevilor/studentilor și al angajaților**

1. Administratorii/lucrătorii medicali din cadrul instituțiilor de învățământ să consolideze măsurile de igienă personală și să ofere o instruire actualizată a angajaților cu privire la principiile de igienă a alimentelor pentru a reduce riscul ca produsele alimentare, materialele de ambalare a acestora și suprafețele de lucru să fie contaminate cu virusul de la angajații din blocul alimentar.

2. Dotarea blocului alimentar din cadrul instituției de învățământ școlar cu cantitatea necesară de instalații de spălare și dezinfecție a mâinilor.

3. Asigurarea personalului din blocul alimentar cu echipament de protecție (mănuși, șorturi, halate, măști, viziere etc.). Mănușile utilizate de către personal trebuie să fie schimbate frecvent și mâinile trebuie să fie spălate între utilizarea mănușilor și după scoaterea lor. Mănușile trebuie schimbate după desfășurarea activităților nealimentare, cum ar fi deschiderea/închiderea ușilor cu mâna și golirea coșurilor. Angajații din domeniul alimentar trebuie să evite să-și atingă gura și ochii atunci când poartă mănuși.

4. Asigurarea accesului în blocul alimentar din cadrul instituției doar a personalului sănătos – declarație pe propria răspundere, dar și monitorizarea individuală a lucrătorilor cu mențiunile necesare în registrul de sănătate.

5. În cazul în care un lucrător prezintă la locul de muncă simptome de boli respiratorii, să informeze administratorul/asistenta medicală, pentru ca aceștia să poată lua măsurile necesare retragerii acestuia din procesul de lucru.

6. Personalul angajat din blocul alimentar este obligat să respecte toate măsurile stricte de igienă personală la toate etapele procesului tehnologic. Să-și spele și să-și dezinfecteze mâinile:

- înainte de începerea activității;
- după manipularea sau prepararea materiilor prime;
- după manipularea deșeurilor;
- după realizarea operațiunilor de curățare și dezinfecție a ustensilelor;
- după utilizarea toaletei;
- după curățarea căilor nazale, strănut sau tuse;
- după consumul de alimente;
- după îndepărtarea mănușilor.

7. Admiterea strictă în blocul alimentar din cadrul instituției de învățământ doar a produselor alimentare provenite din unitățile autorizate sanitar-veterinar și însoțite cu acte ce atestă proveniența și calitatea lor.

8. Produsele alimentare care sunt livrate către instituția de învățământ să fie transportate cu autovehiculul autorizat sanitar-veterinar. Între curse se va face prelucrarea

sanitaro-igienică a vehiculului cu utilizarea substanțelor de dezinfectare, procesele respective fiind înregistrate în caiete speciale.

9. Persoanele care transportă/însoțesc produsele alimentare (șoferul și însoțitorul său) să folosească echipament special: halat, mănuși de unică folosință, mască, bonetă și să dețină carnet medical, cu mențiunile ce atestă că au fost supuse controlului medical și instruirii igienice. Șoferii trebuie să fie asigurați cu dezinfectanți de mâini pe bază de alcool și prosoape de hârtie. Șoferii trebuie să utilizeze dezinfectantul de mâini înainte de a livra produsele alimentare și de a înmâna documentele de livrare către personalul din instituția respectivă.

10. Igienizarea și dezinfectarea periodică a blocului alimentar, a utilajului, inventarului, instrumentarului de lucru și a echipamentului de protecție cu dezinfectanți uzuali admiși în blocuri alimentare de către Ministerul Sănătății. Păstrarea acestor dezinfectanți astfel încât să nu fie accesibili copiilor.

11. Întreținerea permanentă a stării de curățenie generală în blocul alimentar din cadrul instituției prin spălarea și dezinfectarea zilnică, cu utilizarea materialelor de curățenie și a substanțelor biodistructive, după finalizarea fiecărui proces tehnologic de preparare a bucatelor.

12. Păstrarea și depozitarea substanțelor de igienizare în locuri special amenajate, în recipiente nealimentare, marcate corespunzător. Orice reziduuri de detergenți sau substanțe dezinfectante de pe suprafață care pot veni în contact cu produsele alimentare sunt îndepărtate prin spălare minuțioasă cu apă potabilă curgătoare înainte de folosirea suprafeței sau a instalației pentru manipularea produselor alimentare.

Siguranța și igiena pregătirii și servirii meselor în unitățile de învățământ:

- Respectarea legislației naționale în materie de siguranță alimentară și a principiilor de igienă corespunzătoare de către persoanele care manipulează alimente, atunci când recepționează, depozitează, pregătesc și distribuie bucate finite/produse alimentare.

- Afișarea elementelor vizuale cu privire la principiile de igienă în prepararea meselor, inclusiv curățarea și dezinfectarea zilnică a suprafețelor de preparare a alimentelor, bucătăriilor și spațiilor de servire a mesei, precum și a instrumentelor de gătit și a tacâmurilor.

- Copiii din clasele primare (1-4) vor fi supravegheați de către dirigințele de clasă în momentul igienizării mâinilor.

- Întreruperea opțiunilor alimentare în stil bufet și oferirea porțiilor individuale de mâncare, dacă este posibil.

- Mesele se pot servi în sala de mese sau în alte încăperi mai spațioase, cum ar fi sala de sport, biblioteca și alte zone comune. Încercați să mențineți distanța dintre persoane cât mai mare, având în vedere numărul de persoane și dimensiunea camerei unde se ia masa. Mesele pot fi, de asemenea, organizate în camera în care elevii își desfășoară activitatea, caz în care mâncarea trebuie servită gata porționată.

- Elevii care stau la coadă pentru a-și lua mâncarea trebuie să respecte distanța sigură. Ori de câte ori este posibil, aranjați ca aceiași elevi să mănânce mereu împreună.

- Minimizați riscurile de contaminare. Reamintiți elevilor să nu împartă și să nu atingă mâncarea sau băuturile celorlalți și să nu folosească aceleași tacâmuri etc.
- Limitați accesul altor persoane în spațiul folosit pentru a lua masa atât timp cât elevii sunt prezenți (de exemplu pentru curățenie, reparații).

Triajul personalului:

- Comunicați personalului că este foarte important să fie atent la apariția simptomelor, situație în care trebuie să informeze administrația instituției;
- Zilnic, la sosirea și plecarea de la serviciu, este recomandat să se măsoare temperatura tuturor angajaților, folosind un termometru fără contact, și să se observe dacă au simptome respiratorii sau semne ale altor boli infecțioase.
- Personalul cu temperatură corporală crescută, simptome respiratorii și alte simptome de boală infecțioasă nu trebuie să se prezinte la serviciu.

RECOMANDĂRI

pentru deschiderea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat în contextul COVID-19

- Organizarea și efectuarea, până la reluarea activității, a reparațiilor curente și/sau capitale necesare, curățenia generală, deratizarea și dezinfectia teritoriului, a spațiilor și a suprafețelor, a utilajului/inventarului din instituție.
- Asigurarea cu cantități necesare a produselor de igienă precum săpun lichid, detergenți și dezinfectanți pentru realizarea măsurilor de igienizare și dezinfecție a spațiilor comune din cămine.
- Asigurarea cu echipament de protecție personală a angajaților căminelor (măști, mănuși, halate);
 - Purtarea obligatorie de către toți angajații a măștilor de protecție.
 - Instalarea la intrare și în incinta căminelor a dozatoarelor cu dezinfectant pentru mâini pe bază de alcool 70%;
 - Evaluarea și asigurarea funcționalității sistemelor de aerisire și ventilație pentru toate spațiile instituției.
- Organizarea termometriei cu termometre noncontact la intrare în cămin pentru elevi/studenți, vizitatori și angajați.
 - În cazul depistării unui angajat sau elev cu temperatură mai mare de 37 grade, persoana se va izola într-o încăpăre special destinată suspecților la infecția COVID-19, cu informarea intendentului căminului și ulterior a medicului de familie (instituției AMP).
 - În cazul depistării unui vizitator cu temperatură mai mare de 37 grade, nu se va admite intrarea acestuia în cămin, fiind recomandată adresarea la instituție medicală.
- Identificarea în cămin a unor încăperi/camere destinate izolării temporare a persoanelor suspecte la infecția COVID-19 sau a contactilor apropiați cu bolnavul de COVID-19 confirmat, până la luarea deciziilor ulterioare, consultate cu lucrătorul medical.
- Limitarea numărului de persoane permis în încăperile de bază și auxiliare (hol, bucătărie, sală de lectură etc.).
- Evitarea aglomerări în timpul aflării elevilor/studenților în cămine.
- Respectarea distanței fizice de cel puțin 1 metru față de alte persoane în spațiile comune ale căminului.
- Informarea elevilor/studenților despre măsurile privind prevenirea infecției COVID-19 și necesitatea respectării acestora (igiena adecvată și frecventă a mâinilor, igiena respiratorie, utilizarea măștilor, salutările fără contact, evitarea atingerii ochilor, nasului și gurii cu mâinile neigienizate).
- Elevii/studenții nu vor schimba între ei obiectele de folosință personală (telefoane, tablete, instrumente de scris, pixuri, creioane, manuale, caiete etc.).

- Instruirea personalului căminelor privind măsurile de prevenire și control COVID-19.
- Desemnarea unei persoane responsabile de organizarea, coordonarea și controlul aplicării măsurilor indicate.
- Monitorizarea de către o persoană responsabilă a respectării măsurilor privind prevenirea infecției COVID-19;
- Stabilirea unui grafic pentru igienizarea și dezinfectarea zilnică a spațiilor utilizate din interior de minimum 3 ori pe zi. Curățarea și dezinfectarea suprafețelor atinse frecvent, cum ar fi mânerele ușilor, robinetele, obiectele sanitare, rafturile, tastaturile, monitoarele, diverse echipamente, mesele, întrerupătoarele de lumină, tocurile ușilor, butonul pentru ascensoare etc.
- Se recomandă mărirea spațiului dintre paturi (cel puțin 1 metru), cu respectarea suprafeței pentru un loc de 6 m².
- Realizarea aerisirii cât mai frecvente a încăperilor.
- Interzicerea organizării activităților festive (festivităților, zilelor de naștere etc.).
- Afișarea în locuri vizibile a materialelor informative aprobate de autorități referitor la măsurile de prevenire a infecției COVID-19.
- Administrația instituției va deține informația necesară pentru anunțarea părinților/reprezentanților legali și a medicului de familie (instituției AMP) despre cazul de îmbolnăvire a elevului și/sau contactul elevului cu un bolnav de COVID-19.
- La confirmarea cazurilor de COVID-19 în cameră/etaj – întreg etajul va fi plasat în carantină.
- În cazul identificării a două și mai multe cazuri de infectare cu COVID-19 la etaje diferite, se va institui regimul de carantină pentru tot căminul.

**Raportul de autoevaluare
privind gradul de pregătire a instituției de învățământ pentru noul an de studii
în condițiile pandemiei COVID-19**

Instituția de învățământ _____

Numărul elevilor/studentilor _____

Localitatea _____

Raionul/ municipiul _____

Nr. crt.	Indicator	Da/Nu	Cantitatea
I	Asigurarea instituției pentru controlul infecției Covid-19		
1.	Instituția dispune de sistem centralizat de asigurare cu apă		X
2.	Instituția dispune de apă caldă curgătoare		X
3.	Instituția dispune de sistem de canalizare:		X
	- centralizat;		
	- hazna impermeabilă		X
4.	Sunt create condiții pentru respectarea igienei personale a elevilor (numărul lavoarelor funcționale - de indicat)		
5.	Intrarea/intrările în instituție sunt accesibile/deblocați, inclusiv cele de evacuare		X
6.	Instituția a efectuat până la reluarea activității:		X
	- deratizarea și dezinsecția încăperilor și a blocului alimentar;		
	- dezinsecția încăperilor și a blocului alimentar cu substanțe biodistructive;		X
	- dezinsecția, prelucrarea veselei cu substanțe biodistructive;		X
	- dezinsecția și prelucrarea inventarului sportiv;		X
	- lucrări de curățenie generală, inclusiv a blocului alimentar;		X
	- lucrări de reparație curentă/capitală, inclusiv a blocului alimentar		X
7.	Instituția este asigurată permanent și conform necesităților cu: (<i>se indică numărul/cantitatea</i>)		
	- termometre noncontact;		
	- măști de protecție de orice tip și mănuși de unică folosință pentru personal (<i>câte trei completuri pentru o</i>		

	<i>persoană/zi</i>);		
	- mănuși de cauciuc (<i>2 perechi: 1 pentru clase și 1 pentru WC</i>);		
	- detergenți pentru vase și curățarea încăperilor (geam/teracotă/mobilă/dușumea);		
	- lavete de spălat vasele din textile rezistente la fierbere (<i>1 sau 2 lavete în funcție de numărul de mese</i>);		
	- mopuri, găleți, pungi pentru gunoi (<i>câte un complet separat pentru clase, coridoare, WC</i>);		
	- detergenți veceu;		
	- dezinfectanți pe bază de clor;		
	- pungi din plastic pentru depozitarea măștilor folosite;		
	- dezinfectant pentru mâini și suprafețe pe bază de alcool de 70%;		
	- săpun lichid;		
	- hârtie igienică;		
	- șervețele sau prosoape de hârtie		
8.	Instituția dispune de inventar de dereticare separat pentru:		X
	- clase/săli de curs, ateliere		
	- bloc sanitar;		X
	- vestiar, coridoare, teritoriul din exterior;		X
	- bloc alimentar (dacă este prezent)		X
9.	Instituția dispune de încăpere pentru izolarea elevilor/studenților angajaților depistați bolnavi		X
10.	Instituția dispune de echipamente speciale pentru personalul auxiliar:		
	- lucrătorii blocului alimentar (<i>2 halate sau costume, șorț de mușama/stofă, bonetă</i>);		
	- asistentul medical (<i>2 halate sau costume albe</i>);		X
	- dereticători (<i>2 halate</i>)		X
11.	În depozitul blocului alimentar produsele alimentare sunt:		X
	- cu termen de valabilitate corespunzător;		
	- păstrate conform cerințelor prevăzute de producător (temperatură, umiditate) <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ ce dispun de cantine</i>		X
12.	În clase/sălile de curs băncile/mesele sunt aranjate în așa mod ca se respecte distanța de 1 metru dintre elevi/studenți		X
13.	Instituția dispune de sistem de ventilație suficient și		X

	funcțional		
II.	Personal		
1.	Instituția este asigurată cu asistent medical (în lipsa acestuia poate fi cooptat unul din alte instituții medicale)		x
2.	Instituția are completat personalul blocului alimentar		x
3.	Instituția are personal care asigură dereticarea spațiilor comune		x
4.	Personalul a susținut: - examenul medical;		x
	- instruirea igienică		x
5.	Personalul este instruit privind implementarea măsurilor de control și prevenirea răspândirii infecției în instituție (proces-verbal cu semnăturile angajaților)		x
6.	Angajații de la blocul alimentar și de la depozitul pentru păstrarea produselor alimentare sunt instruiți cu privire la principiile de igienă a alimentelor, a ambalajelor acestora și dezinfectare a suprafețelor de procesare - pentru condițiile actuale privind controlul infecției Covid-19 (proces-verbal cu semnăturile angajaților) <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ ce dispun de cantine</i>		x
8.	Proporția personalului din cadrul instituției vaccinat împotriva COVID-19 este mai mare de 70%		x
III.	Management		
1.	Instituția deține un plan de acțiuni privind respectarea cerințelor sanitare pe timp de pandemie de COVID-19		x
2.	Desemnarea persoanei responsabile de organizarea, coordonarea și controlul aplicării măsurilor de prevenire a infecției COVID-19		x
3.	Desemnarea persoanei responsabile de monitorizarea stării de sănătate a angajaților		x
4.	Sunt instalate și funcționează dozatoare cu dezinfectant pentru mâini pe bază de alcool 70% la intrare în locuri vizibile și accesibile în edificiu și în toate sălile de clasă		x
5.	Este organizat fluxul pe teritoriu și în edificiu, cu scopul evitării aglomerărilor		x
6.	Asigurarea măsurilor de aerisire a tuturor încăperilor prin intermediul geamurilor și al canalelor de ventilare		x
7.	Graficul pauzelor pentru clase/grupe pentru a evita supraaglomerarea		x
8.	Grafic de igienizare a sălilor de studii (ora, durata),		x

	afișat la loc vizibil		
9.	Grafic de curățare a spațiilor comune (coridoare, scări, galerii, cabinete)		x
10.	Info-grafice plasate în locurile comune – despre infecția COVID-19, regulile de igienă etc.		x
11.	Prezența meniului-model, pentru perioada vară-toamnă pentru alimentația elevilor coordonat cu CSP teritoriale <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ general.</i>		x
12.	Este organizată asigurarea asistenței medicale în instituție		x
13.	Sunt elaborate proceduri clare de primire la/luare a elevilor de la instituție, pentru a evita supraaglomerarea, grafic/calendar eșalonat și programul de activitate al instituției (aprobat prin ordinul instituției) <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ general</i>		x
14.	Părinții sunt informați/instruiți în vederea respectării regulilor de control a infecției (proces-verbal cu semnăturile părinților sau copia înregistrării sesiunii online) <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ general.</i>		x
15.	Părinții au depus declarație pe proprie răspundere: - privind verificarea zilnică a stării de sănătate – a lor (în cazul în care are elev de vârsta ciclului primar) și a elevului – înainte de a merge la școală, și la apariția semnelor de boală se vor izola acasă; - că va aduce la și îl va lua pe copil de la școală (în cazul elevului de vârsta ciclului primar) o persoană nu mai în vârstă de 63 de ani – recomandabil una și aceeași; - privind angajarea în respectarea măsurilor de protecție aplicate de instituția de învățământ pentru controlul infecției Covid-19 <i>Notă: Valabil doar pentru instituțiile de învățământ general.</i>		x

Conducătorul instituției de învățământ

(semnătura)



Primăria municipiului Chișinău
Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate
a Consiliului Municipal Chișinău

Planul de răspuns și control a sistemului de sănătate din mun. Chișinău la infecția cu coronavirus de tip nou (COVID-19)

(actualizat 25.08.2021)

Aprobat prin Hotărârea Comisiei Extraordinare de Sănătate
Publică (CESP) a mun. Chișinău nr. 42 din 25.08.2021

Cuprins:

Introducere.....	3
Obiectivele Planului	3
Situația epidemiologică la infecția SARS-CoV-2 în mun. Chișinău.....	5
Măsurile de sănătate publică speciale vizează următoarele aspecte	8
Comunicarea riscului și implicarea comunității	10
Asistența medicală urgentă prespitalicească	12
Asistența Medicală Primară.....	12
Infrastructura și resursele în asistența medicală primară	13
Acces la servicii de asistență medicală primară.....	14
Managementul de caz la nivel de asistență medicală primară.....	16
Prelevarea probe biologice în condițiile de tratament la domiciliu	17
Utilizarea testelor rapide de diagnostic de detectare Ag-SARS-CoV-2.....	17
Sporirea capacităților de examinare radiologică a pacienților	17
Managementul cazurilor de deces la domiciliu a pacienților cu COVID19 la etapa de transmitere comunitară a infecției	18
Scenarii pentru fortificarea capacității asistenței medicale primare din mun. Chișinău.....	18
Managementul și direcționarea fluxurilor de pacienți în mun. Chișinău	24
Scenarii pentru fortificarea capacității asistenței medicale spitalicești din mun. Chișinău	26
Scenarii pentru intensificarea controlului persoanelor aflate în autoizolare și pacienților în tratament la domiciliu	30
Vaccinarea anti-COVID-19 în centrele de vaccinare din mun. Chișinău	31

Introducere

Planul de răspuns și control la infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) în mun. Chișinău (Plan) este un document elaborat la nivel local în baza Planului de pregătire și răspuns la infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19), Versiunea 2, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică (CNESP) nr. 30 din 11 septembrie 2020 și aprobat de către Comisia Extraordinară de Sănătate Publică (CESP) a mun. Chișinău.

CESP a mun. Chișinău este un organ coordonator, creat în scopul asigurării unui grad adecvat de pregătire pentru urgențele de sănătate publică și managementul acestora. Președinte al Comisiei este Primarul General al mun. Chișinău, vicepreședinte este viceprimarul de ramură, iar secretariatul este asigurat de Direcția generală asistență socială și sănătate (DGASS).

Planul de răspuns și control la infecția COVID-19 în mun. Chișinău este aprobat, în versiunea curentă actualizată, prin Hotărârea CESP a mun. Chișinău nr. 42 din 21.08.2021. Actualizarea Planului se efectuează cu regularitate, conform situației epidemiologice și Hotărârilor CESP Chișinău. Planul descrie acțiunile de răspuns ale autorităților municipale și instituțiilor subordonate, precum și responsabilitățile pentru a asigura un răspuns sistemic, coordonat și eficient asupra controlului pandemic COVID-19. Scopul Planului este prevenirea și controlul răspândirii virusului SARS-CoV-2 în mun. Chișinău, asigurarea răspunsului intersectorial adecvat situației pandemice pentru protejarea populației, minimizarea impactului asupra sănătății și efectelor sociale și celor economice legate de răspândirea coronavirusului de tip nou COVID-19.

Obiectivele Planului:

- monitorizarea situației epidemiologice, evaluarea riscurilor și a impactului măsurilor de sănătate publică;
- stoparea procesului epidemic, prin implementarea măsurilor de sănătate publică pentru a preveni răspândirea rapidă a infecției;
- asigurarea măsurilor de sănătate publică privind prevenirea COVID-19 prin vaccinarea extinsă a populației în scopul asigurării imunității colective;

- asigurarea unui nivel adecvat de asistență medicală populației mun. Chișinău pentru testare la COVID-19 și tratamentul pacienților confirmați cu coronavirus;
- asigurarea coordonării intersectoriale a acțiunilor de răspuns la pandemia COVID-19;
- utilizarea optimă a resurselor disponibile și a celor care vor fi puse la dispoziție în cadrul răspunsului la infecția COVID-19;
- asigurarea unei cooperări eficiente între structurile relevante centrale și municipale, implicate în realizarea acțiunilor de răspuns și control la COVID-19;
- comunicarea riscurilor și implicarea comunității în implementarea măsurilor de răspuns la pandemia COVID-19.

Planul de pregătire și răspuns la infecția cu Coronavirus de tip nou COVID-19 în mun. Chișinău va fi actualizat cu regularitate, în funcție de evoluția situației epidemiologice și datele oficiale ale Ministerului Sănătății, Centrului de Sănătate Publică (CSP) Chișinău, Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), Centrului European pentru Control a Bolilor, Centrului pentru Control a Bolilor CDC Atlanta, altor instituții de competență.

Planul este fundamentat și ghidat de criteriile OMS pentru controlul infecției prin noul coronavirus COVID-19:

1. Transmiterea virusului este controlată;
2. Sistemul de sănătate dispune de capacități de a identifica, testa, izola și trata fiecare caz și a urmări fiecare contact;
3. Riscurile de apariție a izbucnirilor de COVID-19 sunt reduse la minimum în instituții, inclusiv medicale și de îngrijire pe termen lung;
4. Măsurile preventive sunt în vigoare și aplicate la locurile de muncă, în comunități și spații publice, instituții publice și private etc.;
5. Cazurile de import sunt monitorizate și la necesitate sunt gestionate conform protocoalelor clinice și instrucțiunilor privind izolarea persoanelor;
6. Membrii comunității au acces la materialele informaționale în măsură deplină, sunt complianți și respectă măsurile de sănătate publică și de distanțare, sunt conștiincioși și respectă regulile cu referire la „nouă normalitate”;

7. Vaccinul și vaccinarea împotriva COVID-19 reprezintă un instrument de importanță majoră pentru ținerea sub control a pandemiei.

Situația epidemiologică la infecția SARS-CoV-2 în mun. Chișinău

La 20.08.2021, în mun. Chișinău erau înregistrate cca 107.500 cazuri noi de COVID-19 și 1911 decese. Toate aceste decese ar fi fost evitabile, dacă ar fi fost respectate, cu strictețe, restricțiile impuse de autorități și regulile de sănătate publică, la fel, dacă era asigurată o rată sporită de vaccinare.

Ultimele 14 zile, CSP Chișinău caracterizează situația epidemiologică prin creșterea evidentă a numărului de cazuri noi înregistrate de coronavirus, cu prognoze pesimiste pentru apariția unui nou val pandemic prin COVID-19, prin noua tulpină Delta devenită majoritar predominantă în Republica Moldova, care are o contagiozitate și agresivitate foarte mare.

În fapt, indicatorii epidemiologici stabilesc codul de alertă „Cod portocaliu” de urgență în sănătatea publică în municipiul Chișinău, însemnând că vom avea, în continuare, o transmitere comunitară crescută.

Riscul în sine, de noi infecții, este extrem de evident, respectiv, și creșterea numărului de pacienți care vor solicita asistența medicală și sporirea internărilor în spitale. Inevitabil, vor crește și cazurile grave și cele critice pentru tratamente în secțiile de terapie intensivă și reanimare.

În mun. Chișinău există cele mai mari concentrații umane și, respectiv, cele mai mari riscuri de extindere pandemică majoră. Respectarea strictă a regulilor de sănătate publică rămâne esențială: portul măștilor de protecție, în special în spațiile închise, în transportul public, la stațiile de așteptare, în centrele comerciale, la evenimentele publice cu aglomerări umane etc.

Pentru sporirea comunicării eficiente în situația de criză pandemică cu noul coronavirus și acordarea suportului informațional populației din mun. Chișinău prin ordinul DGASS nr. 70-b din 29.03.2021 a fost activată Linia Verde COVID-19 Chișinău (tel. 080000080) cu apel gratuit și program de funcționare 7/7, luni-duminică, orele 8:00-17:00.

Prin Dispoziția Primarului General nr. 161-d din 02.04.2020 a fost aprobată lista instituțiilor medico-sanitare publice spitalicești ca spitale strategice

municipale destinate internării pacienților, care întrunesc criteriile definiției de caz pentru COVID-19.

Totodată, în mun. Chișinău se află și Centrul „COVID-19 Chișinău” de pe teritoriul Moldexpo aflat în gestiunea Spitalului Clinic Municipal „Sf. Treime”.

Spitalele strategice municipale COVID-19 au fost activate gradual, în perioada pandemică, la fel ca și scoaterea ulterioară din circuit, la fel graduală.

Pe teritoriul municipiului Chișinău activează și 5 Asociații Medicale Teritoriale, Clinica Universitară de AMP, 14 Centre de Sănătate și 9 Centre de asistență medicală primară cu statut juridic privat care prestează servicii de asistență medicală primară, inclusiv asistența pentru pacienții cu forme ușoare și medii de coronavirus aflați în tratament la domiciliu.

În municipiu funcționează un Centru municipal de vaccinare, cu o capacitate de 1200 vaccinări pe zi, 70 puncte de vaccinare și 2 puncte mobile (un troleibuz și un autobuz de vaccinare). Totodată, la necesitate, capacitatea și numărul punctelor de vaccinare pot fi extinse, în funcție de solicitările populației și disponibilitatea vaccinului. La fel, instituțiile medico-sanitare de AMP, la solicitarea agenților economici, asigură echipe mobile pentru vaccinarea în cadrul instituțiilor și întreprinderilor publice și private.

Actualmente, în municipiu sunt disponibile practic toate tipurile de vaccin validate la nivel internațional. Vaccinarea anti-COVID nu este o alegere la dorință - este o necesitate esențială pentru toți, pentru protejarea sănătății și evitarea deceselor din cauza complicațiilor. Lucrurile nu pot evolua într-o direcție bună, atât timp cât nu există o acoperire vaccinală completă, acea imunitate de grup de minim 70%. Riscul de infectare a celor nevaccinați și dezvoltarea formelor critice de boală duce, în sine, și la riscul major de decese.

Actualmente, rata de vaccinare în mun. Chișinău este de cca 30% (la nivel național de cca 19%), ceea ce este insuficient. Lunile august și septembrie rămân lunile critice pentru vaccinare.

Respectarea irevocabilă a regulilor de sănătate publică este esențială: a purta obligatoriu masca de protecție în toate spațiile închise, în magazine, în transportul public, la stațiile de așteptare, la evenimentele cu prezența aglomerărilor umane etc.

În contextul actual epidemiologic sunt recomandate următoarele măsuri de prevenire și control a răspândirii infecției SARS Cov-2:

1. Supravegherea epidemiologică a cazurilor de COVID-19;
2. Depistarea precoce a cazurilor cu izolarea și tratarea bolnavilor;
3. Testarea persoanelor cu simptome caracteristice COVID-19, cu teste PCR și teste rapide de diagnosticare Ag SARS-Cov-2;
4. Monitorizarea activă a pacienților și contactilor pe durata autoizolării/carantinei cu caz confirmat COVID-19 aflate în și investigarea focarelor;
5. Testarea contactilor cu caz confirmat COVID-19;
6. Informarea organelor de poliție teritoriale și administrația publică locală despre persoanele aflate în izolare/carantină la domiciliu;
7. Vaccinarea populației cu vaccin anti-COVID în conformitate cu Planul Național de Imunizare anti-COVID-19, aprobat prin Hotărârea CNESP nr. 41 din 13.01.2021 și ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) nr. 93 „Cu privire la implementarea Planului Național de Imunizare antiCOVID-19”;
8. Activități de promovare a vaccinării populației cu vaccin anti-COVID.

La fel, sunt recomandate măsurile generale de prevenire a răspândirii infecției SARS CoV-2 pentru persoane fizice și juridice:

1. Evitarea aglomerărilor;
2. Purtarea măștilor de protecție în spații închise (masca trebuie să acopere gura și nasul);
3. Respectarea distanței fizice în locuri publice;
4. Respectarea etichetei tusei și strănutului;
5. Respectarea igienei mâinilor;
6. Igienizarea și aerisirea locurilor de muncă și spațiilor publice;
7. Asigurarea spațiilor publice cu condiții pentru respectarea igienei personale;
8. Excluderea contactului și sărutării obiectelor de cult în localurile sfinte;
9. Monitorizarea stării de sănătate a personalului pe parcursul zilei de muncă;
10. Respectarea regimului de autoizolare la domiciliu.

Alte măsuri de sănătate publică speciale, de prevenire a răspândirii infecției SARS CoV-2, realizate de către instituțiile publice și private amplasate în mun.

Chișinău se aprobă în cadrul ședințelor CESP Chișinău și Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) a mun. Chișinău, în funcție de situația epidemiologică în corespundere cu prevederile Planului de pregătire și răspuns la infecția cu Coronavirus de tip nou COVID-19 (versiunea 2), aprobat prin Hotărârea CNESP nr. 30 din 11 septembrie 2020.

Măsurile de sănătate publică speciale vizează următoarele aspecte:

1. Organizarea evenimentelor în masă;
2. Organizarea transportului public de persoane în trafic local și municipal;
3. Organizarea activității piețelor și centrelor comerciale;
4. Organizarea activității unităților alimentare publice, agenților economici, întreprinderilor, companiilor și asociațiilor;
5. Organizarea activității instituțiilor preșcolare, preuniversitare și universitare;
6. Organizarea activităților sportive;
7. Organizarea activității instituțiilor medicale.

Mecanismele de mobilizare a resurselor financiare vizează implementarea hotărârilor CESP Chișinău și presupune alocarea mijloacelor financiare și materiale pentru lichidarea consecințelor urgențelor de sănătate publică. Fondurile destinate pentru gestionarea situațiilor excepționale/urgențelor de sănătate publică (bugetul municipal securizat pentru intervențiile COVID-19, fondul de rezervă și fondul de donații de la Primăria Chișinău) se administrează în baza regulamentelor aprobate. DGASS realizează evaluarea continuă a necesităților, lansează inițiativele de mobilizare a resurselor financiare către Consiliul Municipal Chișinău.

În cadrul coordonării măsurilor de răspuns, DGASS asigură schimbul rapid de informații cu instituțiile sistemului de sănătate municipal, autoritățile și subdiviziunile competente de aplicare a măsurilor de răspuns la nivel teritorial.

Măsurile de sănătate publică și socio-economice, se implementează reieșind din etapele de transmitere a COVID-19 (zero cazuri, caz de import, clustere/izbucniri și transmitere comunitară), situația epidemiologică și

capacitatea sistemului de sănătate municipal pentru acordarea asistenței medicale.

Determinarea măsurilor de sănătate publică în teritoriul administrat se efectuează în baza indicatorilor și criteriilor de evaluare a situației epidemiologice privind COVID-19 la nivel național și teritorial-administrativ.

DGASS, de comun cu CSP Chișinău, transmite în modul stabilit autorităților și structurilor din domeniu, informații privind situația epidemiologică și măsurile de sănătate publică aplicate la nivel teritorial.

Măsurile de sănătate publică la nivel local se implementează în baza unui set de criterii și indicatori după cum urmează: situația epidemiologică, criteriile de supraveghere a sănătății publice și ale sistemului de asistență medicală. Indicatorii se calculează de către CSP Chișinău, în colaborare Ministerul Sănătății (MS) și Agenția națională de Sănătate Publică (ANSP) și se prezintă către CESP Chișinău.

În dependență de rezultatele evaluării criteriilor de supraveghere a sănătății publice, a situației epidemiologice și ale sistemului de asistență medicală va fi atribuit nivelul de risc (foarte înalt, înalt, moderat și scăzut) conform metodologiei aprobate și OMS.

Cuantificarea indicatorilor la nivel teritorial pentru evaluarea riscului la COVID-19 și implementarea măsurilor pentru sănătatea publică vor reieși din evaluarea riscului conform metodologiei OMS efectuată de către CSP Chișinău și înaintată CESP Chișinău pentru atribuirea nivelului de risc, iar în caz de necesitate, de declarare a urgenței de sănătate publică sau de anulare a stării de urgență în sănătate publică.

În cazul când situația epidemiologică la nivel local se agravează, CESP Chișinău se va întruni pentru ajustarea măsurilor de prevenire, control și răspuns privind COVID-19.

Măsurile de sănătate publică la nivelul localităților administrative ale mun. Chișinău se implementează în baza unui set de indicatori după cum urmează: situația epidemiologică, criteriile de supraveghere a sănătății publice și ale sistemului de asistență medicală, calculate pentru municipiu.

Indicatorii teritoriali, inclusiv incidența prin COVID-19 care caracterizează situația epidemiologică, este definită prin praguri de alertă care variază reieșind din codurile de culori (galben, portocaliu și roșu). Pragul de alertă reprezintă numărul de cazuri de suspexții/boli/decese sau nivel de incidență prin COVID-19, înregistrat într-o perioadă de timp, spațiu, grup de populație și/sau valori care constituie indicatorii pentru limita maximă admisibilă și care determină aplicarea imediată a măsurilor de sănătate publică. Indicatorii estimați pentru teritoriul administrativ servesc bază pentru luarea deciziilor de CESP Chișinău și atribuirea nivelului de risc și codului de alertă.

Sunt stabilite următoarele coduri de alertă COVID-19 pentru mun. Chișinău (similar pentru toate teritoriile administrative):

1. Alertă cu cod galben – impact minim cu risc posibil de declanșare a urgenței de sănătate publică la nivelul teritoriului administrativ. Indicatorul care reprezintă pragul de alertă pentru atribuirea codului de alertă este incidența de 25 - 49 cazuri COVID-19 la 100.000 de persoane în ultimele 14 zile.
2. Alertă cu cod portocaliu – impact mediu și risc probabil, include risc înalt de afectare a sănătății populației și necesită măsuri intense de supraveghere, prevenire, informare și răspuns. Indicatorul care reprezintă pragul de alertă pentru atribuirea codului de alertă este incidența 50-100 cazuri COVID- 19 la 100.000 de persoane în ultimele 14 zile.
3. Alertă cu cod roșu – impact mare și include risc major cu potențial înalt de transmitere cu afectarea gravă a sănătății populației și necesită măsuri stricte de control, supraveghere și răspuns. Indicatorul care reprezintă pragul de alertă pentru atribuirea codului de alertă este incidența >100 de cazuri COVID-19 la 100.000 de persoane în ultimele 14 zile.

Comunicarea riscului și implicarea comunității

CESP Chișinău, de comun cu Direcția Relații Publice și Buget Civil a Primăriei municipiului Chișinău sunt desemnate ca coordonatori ai acțiunilor de comunicare în domeniul sănătății publice și cu alte autorități publice centrale cu delegarea anumitor responsabilități în limita competențelor. De asemenea

este asigurată comunicarea pe verticală, în interiorul sistemului de sănătate municipal, precum și în interiorul altor subdiviziuni municipale implicate în organizarea măsurilor de sănătate publică.

Planul de comunicare a riscurilor vizează implicarea tuturor sectoarelor municipiului implicate în organizarea măsurilor de răspuns. Comunicarea este organizată de către Direcția relații cu publicul a Primăriei municipiului Chișinău, cu suportul DGASS și CSP Chișinău, folosind toate instrumentele și canalele posibile de comunicare, inclusiv cu oferirea sfaturilor ce țin de sănătatea publică, într-un mod receptiv la întrebările și preocupările populației din mun. Chișinău. La comunicarea cu populația sunt implicate multiple instrumente și canale mass-media prestabilite, pagina web a Primăriei mun. Chișinău (unde sunt plasate toate Hotărârile CESP Chișinău), paginile web ale subdiviziunilor Primăriei, rețelelor de socializare și linia verde "COVID-19 Chișinău" de comunicare cu populația.

Pentru comunicarea operațională, zilnic informațiile privind situația epidemiologică și recomandările privind prevenirea și controlul COVID-19 sunt prezentate de către reprezentanții CSP Chișinău și DGASS de comun cu alte autorități locale implicate în organizarea măsurilor de răspuns. Odată cu implementarea mecanismului de adaptare a măsurilor de sănătate publică, în baza cuantificării indicatorilor la nivel de teritoriu administrativ la COVID-19, se asigură acțiuni ajustate de comunicare a riscurilor despre infecția cu noul coronavirus și măsurile de sănătate pentru schimbarea comportamentului, realizând următoarele acțiuni:

- transpunerea și adaptarea recomandărilor CNESP pentru diferite categorii de populație și situație epidemiologică;
- promovarea comportamentelor sigure;
- evitarea și combaterea miturilor și a informațiilor false;
- funcționarea liniei verde „COVID-19 Chișinău” pentru comunicarea cu populația etc.

Materiale relevante sunt elaborate de Direcția relații cu publicul a Primăriei municipiului Chișinău de comun cu DGASS și CSP Chișinău pentru diferite categorii de populație: populația generală, grupurile cu risc sporit de îmbolnăvire, copii, lucrători medicali etc., cu ajustarea mesajelor pentru combaterea miturilor și prevenirii panicii, fricii și stigmatizării. În contextul adaptării măsurilor de sănătate, în special cele ce vizează redeschiderea

instituțiilor de alimentație publică, piețe agricole, HoReCa, de educație și învățământ materialele informaționale privind măsurile și recomandările de prevenire COVID-19 au fost ajustate la necesitățile informaționale a acestor categorii.

Asistența medicală urgentă prespitalicească

Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP) are un rol important în gestionarea cazurilor și asigurarea controlului infecției cu Coronavirus de tip nou COVID-19.

Serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească în mun. Chișinău este reprezentat de Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, cu 5 Stații de Asistență Medicală Urgentă, dar care nu sunt în subordinea autorității publice locale a mun. Chișinău.

CNAMUP asigură triajul și transportarea persoanelor din municipiu, care întrunesc definiția de caz pentru COVID-19, către instituțiile medico-sanitare spitalicești desemnate responsabile de internarea și izolarea acestora.

Informația privind solicitările pe motiv de infecții respiratorii acute, inclusiv cazurile suspecte COVID-19 și cazurile de spitalizare a pacienților sunt transmise în modul stabilit către instituțiile AMP pentru monitorizare în dinamică, conform prevederilor Regulamentului de conlucrare al Serviciului de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească cu Asistența Medicală Primară și Asistența Medicală Spitalicească în acordarea asistenței medicale populației, aprobat prin ordinul MSMPS nr. 430/2019.

Asistența Medicală Primară

Asistența medicală primară (AMP) este responsabilă de realizarea măsurilor pentru depistarea precoce, lucrul în focare, identificarea contacților, supravegherea persoanelor aflate în autoizolare, managementul cazurilor persoanelor contacte și suspecte la COVID-19.

Asistența medicală primară asigură recepționarea de la CSP teritorial a listelor/fișelor epidemiologice completate în punctele de trecere a frontierei.

De asemenea, asistența medicală primară realizează măsuri de supraveghere a stării de sănătate (termometria zilnică, evaluarea simptomaticii clinice pentru infecțiile respiratorii acute), timp de 14 zile, a persoanelor sănătoase venite de peste hotare/din regiunile cu incidență sporită prin COVID-19 sau a persoanelor care au fost în contact cu un bolnav COVID-19, realizează supravegherea pacienților confirmați COVID-19, încadrați în tratament la domiciliu. Medicul de familie informează persoana aflată în supraveghere despre necesitatea comunicării valorilor temperaturii și despre apariția semnelor de boală respiratorie pentru luarea deciziei de internare, cu solicitarea serviciului de urgență 112, pentru transportarea persoanelor suspecte la infecția cu COVID-19 (care vin din regiunile cu izbucniri în focare (clustere) cu COVID-19 sau declară contact cu bolnav de COVID-19).

De comun cu specialiștii din sănătatea publică, medicul de familie participă la identificarea contactilor din focare și supravegherea acestora.

Infrastructura și resursele în asistența medicală primară

Asistența medicală primară în mun. Chișinău este acordată populației de 5 Asociații Medicale Teritoriale (AMT), 14 Centre de Sănătate (CS) din suburbii și prestatori privați de AMP:

- | | |
|------------------|---------------------------------|
| 1. AMT Botanica | 16. CS Vadul lui Vodă |
| 2. AMT Buiucani | 17. CS Cricova |
| 3. AMT Centru | 18. CS Grătiești |
| 4. AMT Ciocana | 19. CS Stăuceni |
| 5. AMT Râșcani | 20. Clinica Universitară de AMP |
| 6. CS Băcioi | 21. CM ProSano |
| 7. CS Sîngera | 22. CM Galaxia |
| 8. CS Durlești | 23. CM Med Family |
| 9. CS Ghidighici | 24. CM All clinic |
| 10. CS Vatra | 25. CM Sfântul Panteleimon |
| 11. CS Trușeni | 26. CM SindBioDan |
| 12. CS Bubuieci | 27. CM SANCOS |
| 13. CS Budești | 28. CM GloriaMed |
| 14. CS Colonița | 29. CMP Centrul Medical al |
| 15. CS Ciorescu | Aviației Civile. |

Prin actele normative sunt puse accente pe asigurarea accesului populației la servicii medicale, reieșind din condițiile noi de activitate. Au fost stabilite reglementări clare pentru diferite categorii de populație, diferite tipuri de servicii și instituții, în vederea asigurării accesului la servicii medicale de asistență medicală primară, în condiții sigure, pentru cazurile când asistența medicală nu poate fi amânată și nici nu poate fi realizată la distanță.

Având în vedere situația epidemiologică, în scopul gestionării eficiente a resurselor umane, pentru asigurarea funcționalității instituțiilor medicale din mun. Chișinău a fost organizată redistribuirea pe interior a personalului cu fortificarea subdiviziunilor ce nu sunt acoperite cu personal medical prin suplinirea statelor de funcție pe segmentele cu funcții vacante. Pentru asigurarea prestării serviciilor de asistență medicală primară și urgentă prespitalicească, în cazul lipsei acestora, sunt detașați lucrători medicali dintr-o instituție municipală către alta.

Acces la servicii de asistență medicală primară

Având în vedere că pandemia a schimbat abordarea furnizării serviciilor de asistență medicală, serviciile de AMP sunt adaptate la condițiile de activitate noi, în vederea asigurării controlului și prevenire a infecției cu Coronavirus de tip nou COVID-19:

- stabilirea reglementărilor clare pentru diferite categorii de populație, diferite tipuri de servicii și instituții, în vederea asigurării accesului la servicii medicale, în condiții sigure, pentru cazurile când asistența medicală nu poate fi amânată și nici nu poate fi realizată la distanță;
- asigurarea accesului la medicamente compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și cele procurate din mijloacele bugetului centralizat al MS în cadrul Programelor naționale de sănătate cu reprogramarea activităților planificate de screening, control profilactic anual etc.;
- stabilirea modalității de asigurare a tratamentului continuu a persoanelor cu maladii cronice, în special celor vârstnice, cu dizabilități;
- informarea populației privind noile condiții în organizare a activităților instituțiilor, inclusiv organizarea supravegherii/consultațiilor prin telefon, pagini pe rețele de socializare, cu excepția cazurilor, când asistența medicală nu poate fi amânată și nici nu poate fi realizată la distanță,

precum și oportunitatea și importanța asigurării continue a tratamentului de susținere, în cazul maladiilor cronice;

- acordarea priorității gravidelor și copiilor în primul an de viață, prin supravegherea cu vigilență sporită, în special a celor din grupurile de risc medical și social, după plan individual, ținut pentru riscurile individuale, cu respectarea Standardelor de supraveghere, aprobate de minister, inclusiv în instituția medicală, în cazul când vizitele și/sau investigațiile nu pot fi amânate, cu respectarea măsurilor stricte de protecție pentru COVID-19 (organizarea traseului liber/sigur, izolat de alți pacienți);
- informarea persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități sunt despre necesitatea autoevaluării stării de sănătate, cu măsurarea la domiciliu a parametrilor caracteristici (temperatura corpului, tensiunea arterială, glicemia) cu informarea medicului de familie, asistentului social prin telefon pentru solicitarea suportului, organizarea intervențiilor comunitare necesare, cu respectarea măsurilor de protecție și control a infecției cu coronavirus, inclusiv, instruirea acestora privind măsurile de protecție și asigurarea lor cu echipamente de protecție (mască, mănuși etc.);
- asigurarea accesului populației la asistență medicală specializată de ambulator, pe perioada pandemiei, cu excluderea obligativității biletului de trimitere de la medicul de familie;
- pentru pacienții de profil oncologic, menținerea și respectarea schemelor de tratament și termenelor de realizare a acestora;
- preluarea pacienților în tratament de hemodializă, chimioterapie, bolile rare, pacienții care au beneficiat de tratamentul respectiv peste hotarele țării;
- informarea medicilor de familie cu privire la aspectele de sănătate mintală ce pot apărea în rândul populației din cauza epidemiei COVID-19 (anxietate, depresie de la autoizolare și carantină, panică, etc.).

Prin Ordinul MSMPS nr. 368/2020 „Cu privire la unele măsuri suplimentare pentru asigurarea accesului populației la servicii de sănătate mintală psihiatrice și narcologice în condițiile stării de urgență” au fost reglementate unele măsuri suplimentare pentru asigurarea accesului populației la servicii de sănătate mintală, psihiatrice și narcologice în condițiile stării de urgență.

Managementul de caz la nivel de asistență medicală primară

Toate persoanele suspectate de COVID-19, care prezintă semne de infecții respiratorii acute severe sunt supuse triajului la primul punct de contact cu sistemul de asistență medicală urgentă, asistență medicală primară, iar tratamentul este inițiat în baza severității bolii.

La etapa de răspândire comunitară a infecției cu COVID-19 a fost dat start tratamentului la domiciliu pentru formele ușoare și medii de COVID-19. Pacienții cu simptome ușoare și medii fără afecțiuni cronice preexistente sunt tratați de către medicul de familie la domiciliu. Categoriile persoanelor care pot fi incluse în tratament la domiciliu și criteriile de spitalizare sunt stabilite de actele normative aprobate de Ministerul Sănătății.

Medicul de familie asigură comunicarea telefonică cu pacienții tratați la domiciliu pe toată perioada de tratament, până la dispariția simptomelor, inclusiv în perioada de după tratament. Pacienții și membrii familiei sau gospodăriei sunt instruiți privind igiena personală, măsurile de protecție de bază și modalitatea de acordare a îngrijirilor sigure pentru persoana suspectată de COVID-19 pentru a preveni răspândirea infecției în rândul contactilor.

Din luna aprilie 2020 este implementată monitorizarea stării de sănătate a pacienților aflați la tratament la domiciliu prin Registrul „COVID-19 Chișinău” (JIRA) care permite monitorizarea pacienților cu forme ușoare COVID-19. Sistemul tehnologic informațional Registrul „COVID-19 Chișinău” permite centralizarea datelor pe fiecare sector, cu evidența listelor pacienților și actualizarea/totalizarea instantaneu a datelor. Platforma JIRA aprofundează tehnologiile de telemedicină și digitalizarea sistemului medical. Utilizarea Registrului „COVID-19 Chișinău” aduce o plusvaloare enormă pentru eficientizarea procesului de urmărire și raportare a stării de sănătate a pacienților, în scopul centralizării listelor pacienților cu actualizarea / totalizarea instantaneu a datelor și urmărire în timp real pe fiecare sector.

În conformitate cu Dispoziția nr. 379-d din 07 august 2020 a Primarului General al municipiului Chișinău „Cu privire la implementarea sistemului de monitorizare a pacienților cu COVID-19 la domiciliu prin sistemul JIRA”, Direcția generală asistență socială și sănătate a definitivat și a aprobat prin Ordinul nr. 229-b din 14 august 2020 Regulamentul de implementare și funcționare a sistemului informațional Registrul „COVID-19 Chișinău”.

Prelevarea probe biologice în condițiile de tratament la domiciliu

Instrucțiunea privind prelevarea, păstrarea și transportarea probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele încadrate în tratament la domiciliu este aprobată prin Ordinul MSMPS nr. 412/2020.

La nivel de AMT și CS din municipiu au fost create echipe mobile și puncte de prelevare a probelor în condiții de ambulatoriu, instruite și dotate cu echipament de protecție.

Datele privind persoanele cu forme ușoare de COVID-19, aflate în tratament la domiciliu sunt monitorizate permanent. Instituțiile medico-sanitare de AMP, zilnic raportează numărul persoanelor cu COVID-19 aflate în tratament la domiciliu, numărul probelor biologice prelevate, inclusiv și cazurile readresate pentru tratament în condiții de staționar.

Utilizarea testelor rapide de diagnostic de detectare Ag-SARS-CoV-2

În scopul fortificării capacităților de diagnostic al infecției cu virusul SARS-CoV-2 în toate instituțiile medicale din mun. Chișinău a fost inițiată testarea rapidă de diagnostic pentru confirmarea COVID-19 prin detectarea Ag-SARS-CoV-2 a pacienților care întrunesc definiția de caz pentru COVID19, cu raportarea zilnică a numărului de probe investigate. Pacientul este informat despre rezultatul testului și necesitatea contactării medicului de familie pentru stabilirea conduitei de tratament și supraveghere.

Sporirea capacităților de examinare radiologică a pacienților

În contextul evoluției epidemiologice alarmante și sporirii capacității examinărilor radiologice pentru pacienții suspecți/confirmați cu COVID-19 a

fost extins programul de activitate a cabinetelor radiologice, inclusiv în zile de sâmbătă și duminică.

Managementul cazurilor de deces la domiciliu a pacienților cu COVID19 la etapa de transmitere comunitară a infecției:

În perioada agravării situației epidemiologice a infecției cu Coronavirus de tip nou COVID-19 prin înregistrarea deceselor la domiciliu, MSMPs prin ordinul nr. 395 din 13.04.2020 a aprobat Recomandările provizorii privind managementul cazurilor de deces la domiciliu a pacienților cu COVID-19. În baza actului de examinare a cadavrului, eliberat de către organele Inspectoratului General de Poliție, medicul de familie eliberează Certificatul medical constatator al decesului la domiciliu/alt loc a persoanei care întrunește criteriile conform definiției de caz pentru COVID-19.

Scenarii pentru fortificarea capacității asistenței medicale primare din mun. Chișinău

În cazul creșterii continue a numărului de cazuri confirmate COVID-19 în mun. Chișinău, în scopul reducerii circuitului populației, inclusiv diminuării contactelor între persoane, precum și acordarea promptă a asistenței medicale persoanelor cu suspecție caz COVID-19, urmează a fi întreprinse următoarele activități de fortificare a asistenței medicale primare:

1. Fortificarea măsurilor de prevenire și control a infecției cu coronavirus de tip nou în cadrul instituțiilor de asistență medicală primară:

- 1) Minimizarea numărului de vizite și direcționarea fluxului de pacienți în instituția medico-sanitară prin:
 - supravegherea telefonică a persoanelor aflate în carantină, conform locului de trai, indiferent de locul înregistrării la medicul de familie;
 - revizuirea, la necesitate, cu amânare, a vizitelor cu scop profilactic și celor programate cu scop de supraveghere a maladiilor cronice;
 - asigurarea prescrierii medicamentelor compensate pentru perioada maximă de 3 luni.
- 2) Excluderea vizitelor repetate, circuitului nejustificat al pacienților în sistem prin:

- primirea pacienților cu infecții virale respiratorii de către medicii de familie, indiferent pe lista căruia este înregistrat acesta și eliberarea certificatelor de concediu medical pentru infecții virale acute și carantină simultan, respectiv 5 și 14 zile.
- 3) Organizarea punctelor de triaj dotate cu cele necesare în fiecare instituție medico-sanitară (IMS) primară, la intrarea în fiecare edificiu al instituției, înainte de orice zonă de așteptare, pentru a realiza screeningul pacienților pentru COVID-19, prin:
 - efectuarea termometriei (digitale) și anchetării epidemiologice caz standard, aprobate de MS;
 - asigurarea păstrării distanței sociale (min. 1 metru) între vizitatori, personal medical;
 - atenționarea pacienților și personalului despre purtarea corectă a măștilor;
 - punerea la dispoziție a soluției pentru mâini pe bază de alcool și spații pentru spălat pe mâini cu apă și săpun pentru personalul medical, pacienți și însoțitori;
 - asigurarea prezenței în zona de așteptare a pacienților a persoanei responsabile, care organizează fluidizarea fluxului de pacienți pentru a evita aglomerația la un singur cabinet. Persoana responsabilă trebuie să fie atentă la oricine poate avea simptome, cum ar fi: tuse, febră și dificultăți de respirație și să asigure izolarea la sursă și urgentarea primirii de către medic pentru a evita aflarea acestuia un timp îndelungat, inclusiv să-i ofere o mască chirurgicală;
 - asigurarea delimitării stricte a zonei de așteptare și a zonei de izolare la sursă pentru cazurile suspecte la COVID-19, unde se află persoana suspectă cu minimalizarea fluxului de mișcare/deplasare a suspectului, asigurarea ne-intersectării fluxului altor pacienți, vizitatori, însoțitori sau personal medical până la preluarea acestuia de către serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească;
 - asigurarea dezinfecției curente și finale a spațiilor din cadrul IMS.

2. Fortificarea măsurilor de evidență și raportare a datelor COVID-19:

Prestatorii de servicii de asistență medicală primară, indiferent de forma juridică de organizare vor asigura:

- recepționarea de la CSP teritorial a informației privind persoanele plasate în izolare la intrare în țară;

- evidența în documentația medicală primară a datelor privind monitorizarea stării persoanei aflate în autoizolare;
- asigurarea notificării nominale a persoanei suspectă/bolnavă cu completarea „Fișei de declarație urgentă despre depistarea bolilor infecțioase, intoxicațiilor și toxiinfecțiilor alimentare și profesionale acute, reacții adverse la administrarea preparatelor imunobiologice” (formular nr. 058/e), cu informarea CSP teritorial;
- raportarea conform cerințelor stabilite a informației despre persoanele noi confirmate COVID-19, persoanele aflate sub supraveghere, persoanele însănătoșite și persoanele decedate, către DGASS a Consiliului municipal Chișinău, MS și ANSP;
- prezentarea în modul stabilit a rapoartelor privind numărul persoanelor testate cu teste rapid și teste PCR, inclusiv numărul testelor pozitive.

3. Intensificarea măsurilor de testare a persoanelor pentru confirmarea infecției COVID-19 prin:

- 1) Fortificarea punctelor de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele cu suspexii la infecția COVID-19 și din categoriile stabilite pentru testare conform prevederilor actelor normative (înainte de internare, tratamente oncologice etc.).
- 2) Menținerea la nivelul fiecărei instituții a echipelor mobile de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele suspecte la infecția COVID-19 încadrate în tratament la domiciliu:
 - echipele mobile de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele încadrate în caz suspect de coronavirus sunt create la nivel tuturor instituțiilor medico-sanitare municipale, care prestează servicii AMP;
 - în componenta echipei mobile se includ, prin ordinul conducătorului IMS cel puțin doi asistenți medicali;
 - membrii echipei de prelevare a probelor biologice beneficiază de instruire, inclusiv la locul de munca și asigură prelevarea probelor de la pacienții care sunt încadrați în tratament la domiciliu cu suspexii la COVID-19;
 - implicarea logistică (echipamente, transport) a tuturor prestatorilor de asistență medicală primară este obligatorie;

- activitatea echipei mobile este coordonată de către un medic de familie/asistent medical principal, care monitorizează permanent activitatea echipei mobile și informează conducătorul IMS.
- 3) Asigurarea respectării măsurilor de prevenire și control al infecției, biosiguranței și biosecurității la toate etapele de prelevare, păstrare și transportare a probelor biologice.
- 4) Asigurarea păstrării probelor biologice prelevate către laboratorul de referință, conform cerințelor prevăzute de actele normative.
- 5) Efectuarea transportării probelor la laborator în corespundere cu Procedura privind transportul și păstrarea probelor/substanțelor infecțioase pentru analize de laborator în corespundere cu Ghidul Național de Reglementări pentru transportul substanțelor infecțioase, 2019, precum și recomandările OMS - Guidance on regulations for the transport of infectious substances 2019-2020 (<https://www.who.int/ihr/publications/WHO-WHE-CPI-2019.20/en/>).

În cazul înrăutățirii situației epidemiologice și creșterii numărului solicitărilor de prelevare a probelor COVID-19 se vor asigura măsurile de fortificare prin:

- ✓ majorarea numărului punctelor staționare de prelevare a probelor;
- ✓ majorarea numărului echipelor mobile de prelevare a probelor;
- ✓ extinderea graficului de lucru a punctelor de prelevare a probelor, corelat la orele de lucru a instituției, inclusiv în zilele de sâmbătă și duminică;
- ✓ suplinirea personalului medical, instruit și încadrat în activitățile de prelevare a probelor.

Ajustarea accesului populației la asistența medicală în condițiile agravării situației epidemiologice prin COVID-19:

În cazul majorării considerabile a cazurilor COVID-19 și creșterii riscului de infectare a populației vor fi întreprinse măsuri de ***restricționare și limitare graduală*** a accesului la unele servicii și activități medicale de ambulator după cum urmează:

- examenele medicale cu scop profilactic, conform criteriilor de vârstă și categoriilor de populație stabilite prin actele normative;
- activitățile consultativ-diagnostice și de tratament;

- activitatea Comisiilor de examinare medicală a conducătorilor de vehicul;
- activitatea Comisiilor medico-militare pentru examinarea medicală a recruților;
- activitatea Comisiilor de examinare medicală periodică a angajaților care activează în condițiile factorilor nocivi;
- activitatea Comisiilor de examinare medicală pentru port-arma;
- activități de trimitere pentru determinarea gradului de dizabilitate, conform cerințelor cadrului normativ;
- activitatea staționarelor de zi;
- vaccinarea adulților, cu excepția vaccinurilor antiCOVID-19;
- reabilitarea medicală și medicina fizică (cu excepția activităților de reabilitare precoce și reabilitare post-COVID);
- activitatea Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor.

5. Activitatea IMS de asistență medicală primară se va desfășura în următoarele condiții speciale:

- supraveghere/consultații la distanță, prin telefon, în vederea asigurării continue a tratamentului de susținere, în cazul maladiilor cronice, inclusiv minimizării vizitelor în instituții medico-sanitare și riscului de infectare cu coronavirus de tip nou COVID-19, în corespundere cu actele normative;
- organizarea vizitelor în instituția medicală în baza programării prealabile, cu stabilirea zilei și orei vizitei, inclusiv instruirea telefonică despre măsurile de protecție personală;
- efectuarea obligatorie a triajului pentru infecția COVID-19 la intrarea în instituție, cu crearea „coridorului verde” de acces (traseul liber/sigur, izolat de alți pacienți), realizarea vizitelor separate pentru copii și gravide (ore, zile stabilite special).

6. Asigurarea tratamentului la domiciliu a pacienților cu boli cronice, infecția COVID-19, inclusiv tratamentul de recuperare post COVID-19:

Prestatorii de servicii de asistență medicală primară, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, vor asigura:

- controlul permanent a situației privind realizarea tratamentului la domiciliu a pacienților cu COVID-19, inclusiv a tratamentului de recuperare post COVID-19, în vederea asigurării supravegherii și monitorizării stricte a acestora de către medicul de familie/echipa

medicului de familie pentru neadmiterea spitalizării tardive în cazul agravării stării de sănătate;

- organizarea prescrierii de către medicul de familie a tratamentului în condiții de ambulatoriu pentru copii și maturi cu COVID-19, conform Protocolul clinic standardizat pentru medicii de familie „Infecția cu coronavirus tip nou (COVID-19)”, inclusiv a tratamentului simptomatic conform Protocoalelor clinice pentru diagnosticul stabilit, inclusiv cu medicamente compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;
- realizarea activităților de prescriere, eliberare și livrare a medicamentelor compensate la domiciliu conform mecanismului elaborat de asigurare a livrării la domiciliu a medicamentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru formele ușoare și moderate ale infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) și alte boli cronice;
- reabilitarea persoanelor care au suportat infecția COVID-19 conform prevederilor Ghidului Național „Reabilitarea medicala a pacienților cu infecția COVID-19”.

7. Facilitarea examinărilor clinico-diagnostice pentru pacienții confirmați cu diagnosticul COVID-19:

- efectuarea, la indicații medicale, în cazul apariției criteriilor de risc pentru agravarea stării de sănătate, prevăzute în Protocolul clinic standardizat pentru medicii de familie „Infecția cu Coronavirus tip nou (COVID-19)”, a măsurării parametrilor vitali și investigațiilor de laborator și instrumentale, în corespundere cu prevederile Protocolului;
- organizarea condițiilor necesare pentru colectarea analizelor persoanelor confirmate cu diagnosticul COVID-19 în cabinetul de proceduri sau în alt cabinet dotat în corespundere cu cerințele actelor normative, amplasat mai aproape de intrarea în instituția medicală, prin flux separat de acces;
- efectuarea radiografiei pulmonare pentru pacienții cu diagnosticul COVID-19 confirmat, cu respectarea tuturor măsurilor de control al infecției și flux separat de acces;
- asigurarea posibilității de extindere a numărului serviciilor de laborator și radiografie pentru pacienții COVID-19, în cazul creșterii

- numărului cazurilor de infectare, cu prestarea serviciilor inclusiv în zilele de sâmbăta și duminică;
- încheierea contractelor de prestare a serviciilor de laborator și radiografie pulmonară în cazul când instituția nu dispune de serviciile respective sau nu are posibilitate de creare a traseului sigur pentru pacienții cu diagnosticul COVID-19 cu o alta instituție medicală, cu negocierea/ micșorarea tarifului la servicii medicale conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1020/2011;
 - programarea prioritară a pacienților incluși în tratament la domiciliu cu forme moderate de COVID-19 (pacient cu febră și semne de pneumonie non-severa), la investigații de laborator și instrumentale, conform prevederilor actelor normative;
 - informarea pacientului, cu diagnosticul COVID-19 confirmat, despre necesitatea de programare prealabilă pentru investigații, inclusiv despre necesitatea de deplasare în condiții sigure, cu autoizolare/ preferabil în transport propriu, cu respectarea cerințelor privind evitarea contactului cu alte persoane și respectarea măsurilor de protecție;
 - solicitarea serviciului 112, la necesitate, în cazul prezenței Criteriilor de risc pentru agravarea stării, pentru evaluarea parametrilor vitali și transportarea la instituțiile medicale pentru efectuarea investigațiilor de laborator și instrumentale, conform programării efectuate de către medicul de familie, în cazul dacă pacientul nu se poate deplasa în siguranță la instituția medicală.

Managementul și direcționarea fluxurilor de pacienți în mun. Chișinău

Acordarea asistenței medicale persoanelor suspecte cu COVID-19 se realizează în baza a 2 strategii: la domiciliu (cazurile ușoare și medii fără comorbidități) și în instituții medico-sanitare spitalicești (cazurile medii și grave). DGASS, reieșind din etapele evoluției epidemiologice, a desemnat spitale strategice COVID-19 în mun. Chișinău pentru acordarea asistenței medicale. Ordinea privind acordarea asistenței medicale persoanelor care îndeplinesc criteriile definiției de caz COVID-19 la etapa de transmitere comunitară a infecției sunt stipulate în ordinul MSMPS nr. 385/2020, fiind definite algoritmele traseelor pentru caz suspect și confirmat COVID-19 în dependența de statutul pacientului bolnav (adulți, gravide, copii).

În municipiu au fost desemnate următoarele spitale strategice pentru internarea pacienților cu COVID-19:

1. Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi”
2. Spitalul Clinic Municipal „Sf. Arh. Mihail”
3. Spitalul Clinic Municipal „Sf. Treime”
4. Spitalul Clinic Municipal nr. 4
5. Maternitatea Municipală nr. 2
6. Spitalul Clinic Municipal Boli Contagioase pentru Copii
7. Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „V. Ignatenco”
8. Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie.

La 23.09.2020 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 715 care prevede transmiterea Centrului „COVID-19 Chișinău” de la Moldexpo din administrarea Agenției de Proprietăți Publice către Consiliul municipal Chișinău, în gestiunea Spitalului Clinic Municipal „Sf. Treime”, în scopul amenajării activității subdiviziunii de primiri urgente COVID-19 pentru asistența medicală necesară populației din municipiul Chișinău. Activitatea Centrului „COVID-19 Chișinău” de la Moldexpo este desfășurată în trei pavilioane și actualmente include 340 paturi staționar, inclusiv 24 paturi de terapie intensivă și 100 paturi pentru triaj.

Conduita persoanelor internate se efectuează în conformitate cu managementul clinic al infecției respiratorii suspecte sau confirmate cu COVID-19. Conform cadrului legislativ, instituțiile municipale pentru acordarea asistenței medicale pacienților cu COVID-19 sunt asigurate de către Ministerul Sănătății cu medicamente, dispozitive și echipamente medicale, precum și cu mijloace de protecție în baza necesităților evaluate de către conducătorii IMSP din mun. Chișinău.

Resursele umane din cadrul IMSP au fost reorientate pentru acordarea asistenței medicale pacienților suspecți la COVID-19, fiind mobilizate și resurse umane suplimentare.

Actualmente, în Chișinău se înregistrează o creștere semnificativă a numărului de cazuri de COVID-19 și se estimează o creștere în continuare a numărului de cazuri. Odată cu venirea sezonului rece, cu desfășurarea activităților mai mult în spații închise rata de infectare poate fi în continuă creștere.

Situația este similară și se întâmplă în toate țările din Uniunea Europeană, dar și în țările limitrofe Republicii Moldova (România și Ucraina), care toate împreună se află pe un trend crescător.

Din aceste considerente, sistemul municipal trebuie să fie pregătit și să asigure soluții eficiente de asistență medicală, inclusiv spitalizare, cu sporirea numărului de paturi disponibile pentru pacienții COVID-19.

Scenarii pentru fortificarea capacității asistenței medicale spitalicești din mun. Chișinău

Algoritmul de internare a persoanelor cu cazuri suspecte sau confirmate cu COVID-19 în funcție de evoluția situației pandemice

În scopul fortificării capacității asistenței medicale spitalicești la nivel de mun. Chișinău, precum și gestionării eficiente a tuturor resurselor disponibile (umane, financiare, fondul de paturi etc.) se propune desfășurarea a 4 scenarii de acordare a asistenței medicale spitalicești persoanelor cu cazuri suspecte sau confirmate cu COVID-19 în funcție de evoluția situației pandemice conform algoritmului prezentat mai jos.

Trecerea de la un scenariu la altul va fi condiționată de gradul de completare a paturilor desfășurate pentru etapa respectivă iar, activarea instituțiilor spitalicești conform scenariului și profilului de pacienți se va efectua în baza Ordinului Ministerului Sănătății pe măsura completării paturilor disponibile în cadrul instituțiilor desemnate și în ordinea graduală conform algoritmului.

Scenarii	Profil pacienți	Categoria de pacienți	IMSP implicate	Capacitate paturi	Paturi desfășurate total
1	Cazuri ușoare și medii	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)	60 - triaj (suspecte, probabile) 120 - staționar	348
		Gravide	Maternitatea Municipală nr. 2	10 - triaj (suspecte, probabile) 40 - staționar	
		Copii	SCMBCC	100 - staționar	
	Cazuri confirmate	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”:	12 - TI confirmați 6 - TI suspecti	

Scenarii	Profil pacienți	Categoria de pacienți	IMSP implicate	Capacitate paturi	Paturi desfășurate total
	grave și extrem de grave		Centrul COVID-19 (MoldExpo)		
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	Institutul Mamei și Copilului	*	
	Cazuri ușoare/grave cu urgente chirurgicale	Adulți	Institutul de Medicină Urgență	*	
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	Institutul Mamei și Copilului	*	
2	Cazuri ușoare și medii	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)**	60 - triaj (suspecte, probabile) 270 - staționar	514
		Gravide	Maternitatea Municipală nr. 2	10 - triaj (suspecte, probabile) 40 - staționar	
		Copii, inclusiv formele grave fără complicații	SCMBCC	100 - staționar	
	Cazuri confirmate grave cu complicații și extrem de grave	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)**	18 - TI confirmați 6 - TI suspecti 10 - Terapie avansată (1 post)	
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	Institutul Mamei și Copilului	*	
	Cazuri ușoare/grave cu urgente chirurgicale	Adulți	Institutul de Medicină Urgență	*	
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	Institutul Mamei și Copilului	*	

Scenarii	Profil pacienți	Categoria de pacienți	IMSP implicate	Capacitate paturi	Paturi desfășurate total
3	Cazuri ușoare și medii	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)** SCM „Gh. Paladi”	100 - triaj (suspecte, probabile) 320 - staționar 200 - staționar	843
		Gravide	Maternitatea Municipală nr.2***	10 - triaj (suspecte, probabile) 40 - staționar	
		Copii, inclusiv formele grave fără complicații	SCMBCC SCMC „V. Ignatenco”	100 - staționar 25 - staționar	
	Cazuri confirmate grave cu complicații și extrem de grave	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)**	18 - TI confirmați 6 - TI suspecti 20- Terapie avansată (2 posturi)	
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	SCMC „V. Ignatenco” Institutul Mamei și Copilului	4 -TI confirmați *	
	Cazuri ușoare/grave cu urgente chirurgicale	Adulți	Institutul de Medicină Urgență	*	
		Gravide	Spitalul Clinic Republican	*	
		Copii	SCMC „V. Ignatenco” Institutul Mamei și Copilului	25 - staționar *	
4****	Cazuri medii și grave	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)** SCM „Gh. Paladi”	100 - triaj (suspecte, probabile) 320 - staționar 310 - staționar	

Scenarii	Profil pacienți	Categoria de pacienți	IMSP implicate	Capacitate paturi	Paturi desfășurate total
			SCM „Sf. Arh. Mihail” SCMFP	280 - staționar 150 - staționar	1466
		Gravide	Maternitatea Municipală nr. 2	10 - triaj (suspecte, probabile) 40 - staționar	
		Copii, inclusiv formele grave fără complicații	SCMBCC SCMC „V. Ignatenco”	100 - staționar 45 - staționar	
	Cazuri confirmate grave cu complicații și extrem de grave	Adulți	SCM modular „Sf. Treime”: Centrul COVID-19 (MoldExpo)**	18 - TI confirmați 6 - TI suspecti 20 - Terapie avansată (2 posturi)	
			SCM „Gh. Paladi”	9 - TI confirmați	
			SCM „Sf. Arh. Mihail”	16 - TI confirmați	
		Gravide	Spitalul Clinic Repulican	*	
		Copii	SCMC „V. Ignatenco” SCMBCC Institutul Mamei și Copilului	4 - TI confirmați 3 - TI confirmați *	
	Cazuri ușoare/grave cu urgente chirurgicale	Adulți	Institutul de Medicină Urgență	*	
		Gravide	Spitalul Clinic Repulican	*	
		Copii	SCMC „V. Ignatenco” Institutul Mamei și Copilului	25- staționar *	

* - numărul de paturi pentru instituțiile medicale vizate va fi stabilit de către Ministerul Sănătății;

** - începând cu scenariul respectiv pentru fluidizarea pacienților suspecti în cadrul Centrului COVID-19 va fi necesar colectarea și referirea testelor la COVID-19 PCR la laboratoarele ANSP de două ori pe zi și în cazul ultimei etape de trei ori pe zi;

*** - la etapa respectivă gravidele suspecte la COVID-19 cu termenul sarcinii până la 12 săptămâni vor fi referiți la Centrul COVID-19;

**** - în cadrul scenariului 4 se prezumă tratamentul pacienților cu forme ușoare la domiciliu, precum și stoparea intervențiilor chirurgicale programate pentru pacienții non-COVID-19 în cadrul spitalelor municipale. Toate urgențele la nivelul de municipiul Chișinău medico-chirurgicale non-COVID-19 la adulți vor fi referite la SCM „Sf. Treime” pentru adulți și la SCMC „V. Ignatenco” pentru copii.

Managerii IMS municipale vor asigura rezerva operațională cu pregătirea spațiilor medicale pentru internarea și tratamentul pacienților cu SARS CoV-2, cu securizarea rezervelor de echipamente de protecție, medicamente și consumabile.

Scenarii pentru intensificarea controlului persoanelor aflate în autoizolare și pacienților în tratament la domiciliu

Conform Hotărârii nr. 41 din 27.07.2021 a CESP Chișinău a fost solicitat suportul organelor de forță (Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General de Carabinieri) pentru patrularea străzilor din municipiu și monitorizarea respectării regulilor de sănătate publică, intensificarea controlul respectării măsurilor de prevenire și control al infecției COVID-19 în spațiile publice închise și deschise, în transportul public, șa stațiile de așteptare, în piețele agricole, centrele comerciale, zonele de agrement etc.

Totodată, instituțiile medico-sanitare publice și private care acordă asistență medicală primară și Centrul de Sănătate Publică Chișinău vor asigura:

1. Monitorizarea activă a persoanelor aflate în tratament la domiciliu, persoanelor aflate în autoizolare și a contactilor.
2. Asigurarea controlului permanent al situației privind realizarea tratamentului la domiciliu pacienților.
3. Supravegherea activă a focarelor cu identificarea pacienții care întrunesc criteriile definiției de caz suspect cu organizarea recoltării specimenelor cu scop de confirmare a infecției COVID-19 de către echipa mobilă, sau în cabinetele de prelevare a probelor biologice, conform prevederilor actelor normative în vigoare.
4. Asigurarea informării pacientului despre respectarea condițiilor de izolare la domiciliu și despre responsabilitatea contravențională și penală pentru încălcarea regimului de izolare.

5. Informarea organelor de poliție teritoriale și administrația publică locală despre persoanele aflate în izolare/carantină la domiciliu.

Pentru controlul și evidența persoanelor aflate sub prescripții de autoizolare sau tratament la domiciliu, pe teritoriul mun. Chișinău, vor fi implementate soluții digitale inclusiv o aplicație mobilă – soluții care vor fi puse la dispoziție de Agenția de Guvernare Electronică în comun cu Ministerul Sănătății și Ministerul Afacerilor Interne.

Vaccinarea anti-COVID-19 în centrele de vaccinare din mun. Chișinău

Vaccinarea împotriva infecției cu noul coronavirus constituie cel mai important instrument pentru reducerea riscului de contaminare și a pericolului de a dezvolta o formă severă a bolii.

Vaccinarea anti-COVID-19 prevede utilizarea mecanismelor și procedurilor parte a sistemului de imunizare în scopul reducerii morbidității și mortalității provocate de COVID-19 prin asigurarea și administrarea în timp util a vaccinurilor sigure și eficiente anti-COVID-19.

Administrația locală a mun. Chișinău nu are competența și atribuțiile pentru procurarea vaccinurilor. Primăria mun. Chișinău și DGASS va coopera cu autoritățile centrale pentru a asigura disponibilitatea vaccinurilor pentru locuitorii municipiului, conform Planului Național de vaccinare anti-COVID-19. În dependență de disponibilitatea și livrarea ritmică a vaccinurilor este asigurată vaccinarea populației din mun. Chișinău.

În Chișinău a fost inaugurat la 1 aprilie curent, primul Centru Municipal de Vaccinare. Centrul este dislocat în incinta clădirii din str. Petru Rareș, nr. 18, transmisă în folosință gratuită de către Academia de Studii Economice din Moldova. În cadrul Centrului sunt amenajate 6 posturi de vaccinare, iar fiecare post va reuși să imunizeze cca 200 persoane, astfel capacitatea zilnică de vaccinare poate ajunge până cca 1200 persoane.

Procesul de vaccinare în cadrul Centrului este efectuat conform Planului Național de imunizare anti-COVID-19 și anume vaccinarea populației conform

etapei II și III de imunizare, în corespundere cu disponibilitatea și distribuirea prioritară a vaccinurilor autorizate.

Procesului de vaccinare în cadrul instituțiilor de asistență medicală primară se realizează în Centre de vaccinare permanente, amplasate în fiecare instituție medico-sanitară de AMP, inclusiv în fiecare subdiviziune separată/bloc separat (70 Centre de vaccinare permanente).

La necesitate, numărul Centrelor de vaccinare poate fi majorat prin deschiderea Punctelor de vaccinare suplimentare în cadrul altor subdiviziuni ale instituțiilor AMP (secții medicină de familie, cabinete de triaj, CSPT) pentru asigurarea accesului persoanelor la vaccin anti-COVID-19 în perioade de suprasolicitare a unor tipuri de vaccin.

Activitatea Centrelor de vaccinare este asigurată 7 zile în săptămână, inclusiv în zilele de sâmbătă și duminică.

În scopul vaccinării persoanelor vârstnice și cu deficiențe de mobilitate în fiecare AMT sunt organizate echipe mobile de vaccinare, care se deplasează la domiciliul pacientului cu realizarea vaccinării în condiții de domiciliu și respectarea strictă a lanțului frig, inclusiv înregistrării vaccinelor în modul stabilit.

Pentru facilitarea accesului populației la vaccinare, în cadrul AMT sunt organizate echipe mobile pentru deplasarea la întreprinderile/organizațiile din teritoriu, cu realizarea vaccinării la locul de muncă prin coordonarea prealabilă cu conducătorul întreprinderii/organizației.

Procesul de imunizare se realizează inclusiv în Punctele mobile de vaccinare (Troleibuz și Autobuz), cu asigurarea funcționării acestora conform graficului lunar prestabilit. Acoperirea cu personalul medical și cu loturi de vaccinuri și consumabile se realizează de către AMT și CS din suburbii.

Vaccinarea populației poate fi efectuată prin programare prealabilă sau la adresarea directă a persoanei, indiferent de cetățenie, loc de trai sau înregistrarea la medicul de familie.

Procesul de imunizare se realizează cu respectarea cerințelor prevăzute în instrucțiunile de producător pentru vaccinul disponibil, cu evaluarea înainte de imunizare și semnarea consimțământului informat. Datele despre

vaccinare se înregistrează în Registrul național de vaccinare anti-COVID-19 electronic.

Primăria mun. Chișinău, de comun cu DGASS și instituțiile medico-sanitare municipale, va asigura organizarea periodică a maratoanelor de vaccinare conform disponibilității loturilor de vaccinuri livrate de Ministerul Sănătății.

Conducătorii subdiviziunilor Primăriei mun. Chișinău, instituțiilor bugetare și la autogestiune din subordine, toate persoanele juridice de drept public și de drept privat care activează în municipiu, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare vor informa angajații prin circulare interne despre necesitatea vaccinării anti-COVID-19, inclusiv cu permisiunea pentru vaccinare a angajaților în timpul zilei de muncă.

În funcție de evoluția și tendința situației epidemiologice pe teritoriul mun. Chișinău măsurile de control și răspuns la infecția COVID-19 vor fi revizuite.